

Bank Spółdzielczy w Strzelnie
Spółdzielcza Grupa Bankowa

**INFORMACJA Z ZAKRESU
PROFILU RYZYKA I POZIOMU
KAPITAŁU BANKU
SPÓŁDZIELCZEGO W STRZELNIE**

według stanu na dzień 31-12-2018r.

SPIS TREŚCI

I Informacje ogólne.....	3
II Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami.....	7
III Fundusze własne i zmiany w kapitale własnym.....	26
IV Adekwatność kapitałowa.....	29
V Ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia.....	30
VI Ryzyko kredytowe kontrahenta.....	41
VII Ryzyko kredytowe do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem.....	52
VIII Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym.....	53
IX Ujawnienia dotyczące bufora analitycznego.....	53
X Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego.....	55
XI Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważone ryzykiem	57
XII Polityka zmiennych składników wynagrodzeń.....	57
XIII Dźwignia finansowa.....	60
XIV System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Strzelnie.....	61
XV Oświadczenie Zarządu Banku na temat adekwatności ustaleń dot. zarządzania ryzykiem oraz temat ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działania.....	63

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Strzelnie
według stanu na dzień 31.12.2018 roku

I Informacje ogólne

1. Bank Spółdzielczy w Strzelnie z siedzibą w Strzelnie, ul. Cieślewicza 3, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2018 roku.
2. W 2018 roku BS w Strzelnie prowadził działalność poprzez jednostki:
Centrala Banku Spółdzielczego w Strzelnie przy ul. Cieślewicza 3,
Oddział w Jeziorach Wielkich,
Oddział w Rogowie przy ul. Powstańców Wielkopolskich 9,
Punkt kasowy w Strzelnie, przy ul. Św. Ducha 10,
Punkt kasowy w Strzelnie przy ul. Osiedle Piastowskie 1.
Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem banku internetowego.
3. Bank Spółdzielczy w Strzelnie na dzień 31.12.2018 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.
4. Na podstawie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, Bank zrzeszony jest z „SGB-Bank S.A.” w Poznaniu, zwanym dalej Bankiem Zrzeszającym.
5. Na podstawie Umowy Systemu Ochrony SGB, Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony.

Struktura organizacyjna Banku

Organami Banku są:

- 1) Zebranie Przedstawicieli
- 2) Rada Nadzorcza
- 3) Zarząd
- 4) Zebrania Grup Członkowskich.

Jednostkami organizacyjnymi Banku są:

- 1) Centrala,
- 2) Oddziały.

Komórkami organizacyjnymi są:

- w Centrali – zespoły, stanowiska pracy;
- w Oddziałach – stanowiska pracy.

Działalność Centrali obejmuje następujące grupy zagadnień:

1. Opracowywanie strategii rozwoju Banku oraz planowanie działalności.
2. Projektowanie polityki handlowej oraz koordynowanie działalności handlowej w skali całego Banku.
3. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi.
4. Organizacja pracy, struktur, systemów zarządzania procesami i zasobami.
5. Zarządzanie ryzykami bankowymi oraz adekwatnością kapitałową.
6. Określanie zasad rachunkowości i sporządzanie sprawozdawczości.
7. Zarządzanie majątkiem trwałym, gospodarką wewnętrzną oraz zaopatrzenie w środki pracy.
8. Zarządzanie zasobami kadrowymi i doskonalenie potencjału kadrowego.
9. Organizowanie i doskonalenie systemów bezpieczeństwa.
10. Wsparcie merytoryczne i organizacyjne pozostałych jednostek organizacyjnych.
11. Prowadzenie obsługi klienta.
12. Obsługa organizacyjna organów banku.
13. Modelowanie struktury organizacyjnej i organizacja pracy,
14. Projektowanie oraz wprowadzanie systemu kontroli wewnętrznej,
15. Obsługa kasowo-skarbcowa.

Centrala Banku sprawuje funkcje wymienione powyżej oraz prowadzi działalność handlową.

Oddziały są jednostkami o charakterze handlowym. Oddziałem kieruje Dyrektor Oddziału.

Zespołami kierują:

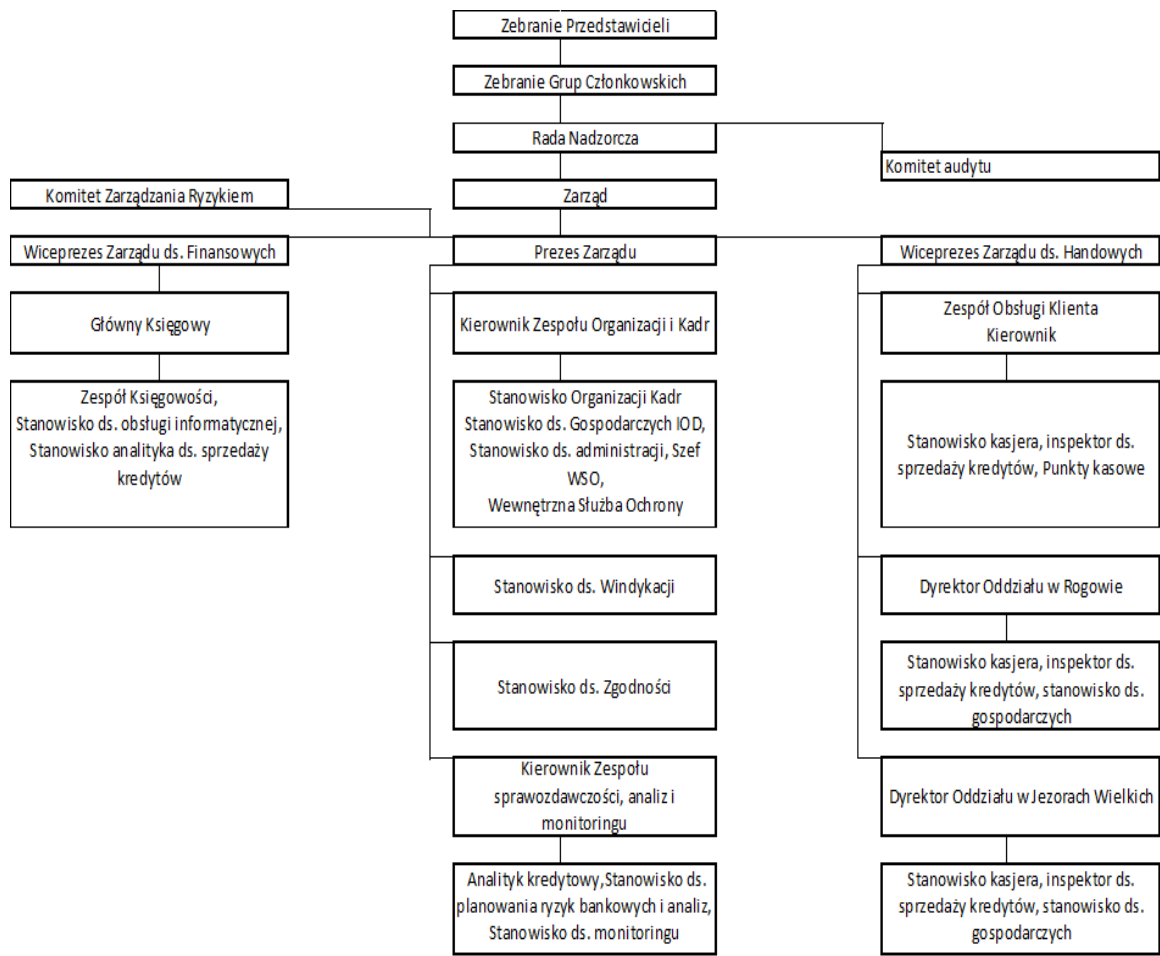
- Zespołem Obsługi Klienta - kieruje Kierownik
- Zespołem Księgowości - kieruje Główny Księgowy,
- Zespołem Organizacji i Kadr – kieruje Kierownik,
- Zespołem sprawozdawczości, analiz i monitoringu – kieruje kierownik.

Działalność Banku zorganizowana jest w trzech Pionach.

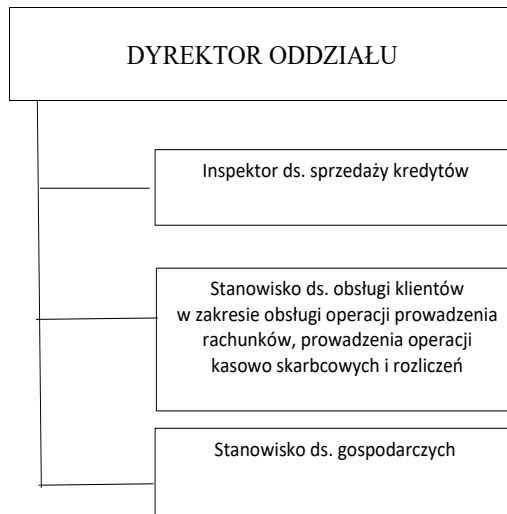
1) Pion organizacji i Zarządzania nadzorowany przez Prezesa Zarządu; w skład Pionu wchodzi:

- a) Zespół Organizacji i Kadr - kierownik
 - stanowisko ds. organizacji i kadr
 - stanowisko Inspektora Ochrony Danych
 - stanowisko ds. administracji,
 - Szef WSO
 - Wewnętrzna Służba Ochrony

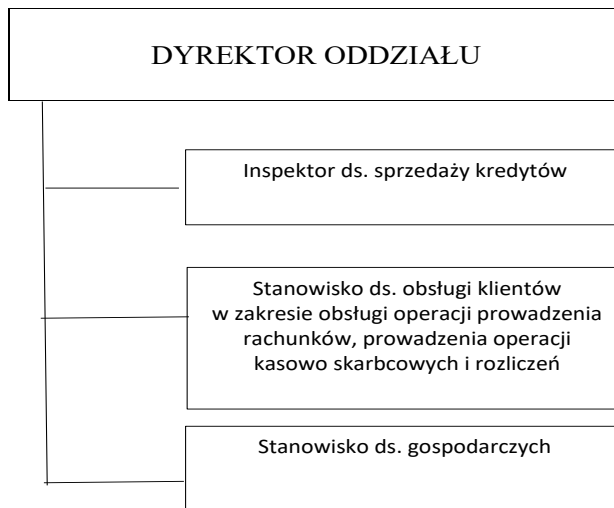
- stanowisko ds. gospodarczych
 - b) Stanowisko ds. windykacji,
 - c) Stanowisko ds. zgodności,
 - d) Zespół Sprawozdawczości, Analiz i Monitoringu - kierownik
 - Stanowisko ds. monitoringu,
 - analityk kredytowy
 - Stanowisko ds. planowania, ryzyk bankowych i analiz.
- 2) Pion handlowy nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu ds. handlowych; w skład Pionu wchodzi:
- a) Zespół Obsługi Klienta – Kierownik
 - stanowiska kasjera,
 - inspektorzy ds. sprzedaży kredytów,
 - punkty kasowe,
 - b) Oddział w Rogowie - Dyrektor
 - stanowiska kasjera,
 - inspektor ds. sprzedaży kredytów,
 - stanowisko ds. gospodarczych,
 - c) Oddział w Jeziorach Wielkich - Dyrektor
 - stanowiska kasjera,
 - inspektor ds. sprzedaży kredytów,
 - stanowisko ds. gospodarczych,
- 3) Pion Finansowy nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu ds. finansowych; w skład Pionu wchodzi:
- a) Zespół Księgowości - Główny Księgowy,
 - stanowisko obsługi informatycznej,
 - stanowisko analityka ds. sprzedaży kredytów.
 - stanowiska księgowych.

ODDZIAŁ W ROGOWIE

ODDZIAŁ W JEZIORACH WIELKICH

II Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

1. Bank Spółdzielczy stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
 - 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
 - 2) metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego.
 - 3) metodę de minimis w zakresie ryzyka walutowego.
2. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury, które odnoszą się do identyfikacji, pomiaru monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka. Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Strzelnie określa również podstawowe zadania organów Banku w tym zakresie.

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) zatwierdza Strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in. możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku;
- 2) zatwierdza procedury dotyczące procesów:
 - a) szacowania kapitału wewnętrznego,
 - b) planowania i zarządzania kapitałowego;
- 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w Regulaminie organizacyjnym, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;
- 5) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 6) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 7) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią działania i planem finansowym Banku;
- 8) zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 9) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem;
- 10) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów;

- 2) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
- 3) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;
- 5) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku;
- 6) odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
- 7) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
- 8) zapewnia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;
- 9) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- 10) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;
- 11) przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku.

3. Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne, o których mowa w ust. 4, zaliczane są:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne;
- 3) ryzyko walutowe;
- 4) ryzyko koncentracji;
- 5) ryzyko płynności;
- 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 7) ryzyko kapitałowe;
- 8) ryzyko braku zgodności.

Ryzyko kredytowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych¹ w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od **7%**;
- 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych² od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej **30 %**;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza - która w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem kredytowym w banku,
- 2) Zarząd - który odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 3) członek Zarządu - odpowiadający za zarządzanie ryzykiem kredytowym,
- 4) stanowisko analityka kredytowego – odpowiadającego za monitorowanie ryzyka kredytowego
- 5) Komitet zarządzania ryzykami, który dokonuje analizy zgodnie z „Regulaminem Komitetu Zarządzania Ryzykami”, w okresie 2018r. Komitet odbył 12 spotkań;
- 6) komórka zarządzająca - odpowiada w szczególności za:
 - a) poprawność dokonanej analizy zdolności kredytowej i wydanie rekomendacji decyzji,
 - b) ocenę zabezpieczeń,
 - c) propozycję klasyfikacji ekspozycji kredytowych,
- 7) komórka monitorująca – odpowiada w szczególności za:
 - a) opracowanie zasad zarządzania ryzykiem kredytowym,
 - b) monitorowanie przestrzegania akceptowanego poziomu ryzyka kredytowego,
 - c) sporządzanie raportów w zakresie ryzyka kredytowego dla Komitetu zarządzania ryzykami, Zarządu, Rady Nadzorczej,

¹ Według wartości bilansowej brutto.

² Według wartości bilansowej brutto z wyłączeniem odsetek.

- d) badanie terminowości spłaty kredytu oraz ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców oraz monitoring kredytów,
 - e) identyfikację podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
- 8) oddziały – które, w ramach określonych kompetencji kredytowych odpowiadają w szczególności za:
- a) administrowanie ekspozycji kredytowych poprzez:
 - przygotowanie umów kredytowych,
 - weryfikację i gromadzenie danych o klientach,
 - uruchamianie kredytów,
 - b) poprawność dokonanej analizy zdolności i wiarygodności kredytowej i wydanie odpowiedniej rekomendacji decyzji kredytowej,
 - c) ocenę zabezpieczeń,
 - d) badanie terminowości spłaty kredytu, ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy, oraz monitoring zabezpieczeń w celu identyfikacji sygnałów wczesnego ostrzegania
 - e) identyfikację podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym jest to proces ciągły, który umożliwić ma zminimalizowanie zagrożeń występujących w działalności kredytowej banku i dostarczyć informacji o portfelu kredytowym, które umożliwią Zarządowi bieżące podejmowanie decyzji dotyczących działalności kredytowej banku. Celem banku w zakresie jakości portfela kredytowego jest osiągnięcie poziomu ryzyka wyrażonego jako procentowy udział należności zagrożonych w należnościach ogółem na poziomie nie wyższym niż wskazany w ostatnim raporcie KNF o sytuacji banków dla sektora spółdzielczego wg stanu na koniec poprzedniego roku, odpowiednio dla:

- 1) sektora finansowego,
- 2) sektora niefinansowego, w tym:
 - a) przedsiębiorstw,
 - b) gospodarstw domowych, w tym dla kredytów:
 - konsumpcyjnych,
 - mieszkaniowych,
 - pozostałych,
- 3) sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Bank, w przypadku niedotrzymania któregoś z poziomów określonych w ust. 3, podejmie działania mające na celu osiągnięcie wymaganego poziomu.

Przy realizacji celów strategicznych w zarządzaniu ryzykiem kredytowym należy uwzględnić najważniejsze czynniki ryzyka kredytowego, którymi są:

- 1) pogorszenie się koniunktury gospodarczej,
- 2) pogorszenie sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy,
- 3) pogorszenie sytuacji ekonomiczno – finansowej firm w branży,
- 4) błędy pracowników banku w ocenie wniosku,
- 5) ryzyko towarzyszące przedsięwzięciu (np. pojawienie się silnej konkurencji, problemy z dostawcami lub odbiorcami),
- 6) ryzyko prawne – nagła zmiana przepisów,
- 7) rosnące zapotrzebowanie na kredyt przy niskich kapitałach własnych,
- 8) brak pełnej informacji o zadłużeniu,
- 9) brak pełnej informacji o powiązaniach kapitałowych lub organizacyjnych,
- 10) ograniczone możliwości ubezpieczeń,
- 11) konkurencja bankowa – obniżanie standardów celem zatrzymania kredytobiorcy, jako klienta banku,
- 12) czynniki losowe (katastrofy, śmierć lub choroba kredytobiorcy),
- 13) wyłudzenia.

Ryzyko płynności

Ujawnienie w zakresie profilu ryzyka płynności (dot. także celów strategicznych, o których mowa poniżej) Bank przedstawia według rozwiązań proceduralnych obowiązujących na datę wypełnienia niniejszego dokumentu, natomiast dane liczbowe przedstawione są wg stanu na datę 31-12-2018r.

Za obszar ryzyka płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd.

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności w Banku odpowiada Prezes Zarządu Banku.

Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonuje Komórka zarządzająca.

Zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Komórka monitorująca.

Oceny bieżącej i planowanej pozycji płynności płatniczej Banku dokonuje Zarząd i Komitet zarządzania ryzykami.

Komórka zarządzająca odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku oraz za wywiązywanie się Banku z zawartych umów (zarówno kredytowych – zabezpieczenie środków na akcję kredytową jak i środków na wypłaty depozytów, których termin wymagalności upłynął).

Codzienne czynności wykonywane przez Komórkę zarządzającą mające na celu utrzymanie płynności Banku, dotyczą w szczególności:

- 1) sprawdzania stanu gotówki w kasach oraz skarbcach na początek dnia,
- 2) uzyskiwania informacji z Banku Zrzeszającego o stanie rachunku bieżącego,
- 3) sprawdzania większych planowanych wypłat z rachunku klientów, wypłat kredytów oraz wpłat w danym dniu i w dniu następnym,
- 4) ustalania stanu gotówki pozostającej w dyspozycji Banku (kasy, skarbiec),
- 5) ustalania sumy odprowadzeń i zasileń gotówkowych,
- 6) sporządzania zbiorczych zestawień uznaniowych i obciążeniowych z dokumentów własnych i przyjętych dyspozycji klientów z dnia poprzedniego oraz z dnia bieżącego,
- 7) opracowywania prognoz przepływów finansowych Banku,
- 8) lokowania nadwyżek środków.

Komórka monitorująca ryzyko płynności odpowiada za:

- 1) opracowywanie i cykliczną weryfikację zasad zarządzania ryzykiem płynności,
- 2) pomiar i monitorowanie poziomu ryzyka płynności obejmujące w szczególności:
 - a) lukę płynności i urealnioną lukę płynności,
 - b) nadzorcze miary płynności,
 - c) ustanowione limity,
 - d) wybrane wskaźniki ekonomiczne,
- 3) analizę nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
- 4) raportowanie w zakresie poziomu ryzyka płynności dla Komitetu zarządzania ryzykami, Zarządu i Rady Nadzorczej.

Analiza ryzyka płynności sporządzana przez Komórkę monitorującą obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) zestawienie kalkulacji nadzorczych miar płynności,
- 2) raport stabilności środków uznanych przez Bank za stabilne źródło finansowania,
- 3) zestawienie terminów płatności aktywów i pasywów – zestawienie pierwotne i urealnione,
- 4) wybrane wskaźniki ekonomiczne,
- 5) informacje o poziomie koncentracji dużych zaangażowań Banku,
- 6) test warunków skrajnych,
- 7) pogłębioną analizę płynności długoterminowej (zamieszczana tylko raz do roku),
- 8) poziom limitów:
 - a) luki niedopasowania,
 - b) aktywów płynnych,
 - c) zobowiązań pozabilansowych udzielonych,
 - d) długoterminowych aktywów.

Członkom Komitetu zarządzania ryzykami, Zarządu i Radzie Nadzorczej przysługuje prawo do zgłaszania wniosków o przedstawienie bardziej szczegółowych raportów ukazujących stan płynności finansowej Banku.

Głównym źródłem finansowania działalności są depozyty podmiotów niefinansowych. Oferta depozytowa banku kierowana jest głównie do klientów detalicznych i klientów sektora niefinansowego. Ponadto dodatkowym źródłem finansowania działalności Banku, zarówno krótkoterminowej jak i długoterminowej, są środki pozyskane z Banku Zrzeszającego w formie kredytów krótkoterminowych i długoterminowych.

Bank Spółdzielczy w Strzelnie prowadzi swoją działalność w ramach Zrzeszenia SGB, a także jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. W ramach umowy Zrzeszenia SGB Bank Zrzeszający wykonuje na rzecz Banku zadania:

- prowadzenie rachunków bankowych za pośrednictwem, których bank przeprowadza swoje rozliczenia pieniężne oraz utrzymuje rezerwę obowiązkową związane z rozliczeniami międzybankowymi;
- naliczenia, odprowadzenia i utrzymania rezerwy obowiązkowej Banku na rachunkach w NBP;
- dokonywania rozrachunków międzybankowych,
- naliczanie i odprowadzanie w imieniu Banku należnych wpłat na Bankowy Fundusz Gwarancyjny,

- prowadzenia wyodrębnionego rachunku, na którym deponowane są aktywa Banku w celu realizacji obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie gwarantowania depozytów BFG;
- organizowanie i prowadzenie dla Banku rozliczeń, dotyczących pozyskiwania dopłat do oprocentowania pożyczek i kredytów preferencyjnych, wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych;
- pośrednictwa w nabywaniu i zbywaniu instrumentów finansowych.

W ramach umowy Zrzeszenia SGB, Bank wykonuje na rzecz Banku Zrzeszającego zadania:

- otwarcia i posiadania rachunku bieżącego wyłącznie w Banku Zrzeszającym;
- prowadzenia za pośrednictwem rachunku bieżącego rozliczeń pieniężnych oraz utrzymywania rezerwy obowiązkowej;
- deponowania na wyodrębnionym rachunku w Banku Zrzeszającym aktywów, w celu realizacji obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie gwarantowania depozytów BFG;
- deponowania w Banku Zrzeszającym nadwyżek środków finansowych.

Obowiązki Banku w zakresie ryzyka płynności wynikające z członkostwa w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB:

- deponowanie i utrzymywanie środków Minimum Depozytowego na zablokowanym rachunku w Banku Zrzeszającym;
- wnoszenie wkładów pieniężnych na rzecz Funduszu Pomocowego.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności

Rozmiar nadwyżki płynności

Rozmiar nadwyżki płynności

Lp	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki
1	LCR ponad minimum	148,31
2	Norma długoterminowa ponad minimum	3,97
3	NSFR	65,11

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR

Lp	Nazwa	Wielkość	Limit wynikające z przepisów
1	Wskaźnik LCR	248,31	100,0
2	Norma długoterminowa	4,97	1,0
3	Wskaźnik NSFR	269,90	100%

Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej odpowiada Zarząd.

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej w Banku odpowiada Prezes Zarządu Banku.

Zadania związane z kształtowaniem pozycji bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych Banku wykonuje odpowiednio:

- 1) Zarząd w zakresie ustalania oprocentowania produktów,
- 2) Komitet zarządzania ryzykami w zakresie skłaniania propozycji zmian w strukturze aktywów i pasywów oraz propozycji zmian oprocentowania produktów,
- 3) Komórka zarządzająca w zakresie kształtowania poziomu pozycji bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem poziomu ryzyka stopy procentowej w Banku wykonuje Komórka monitorująca.

Oceny bieżącego i planowanego poziomu ryzyka stopy procentowej Banku dokonuje Zarząd i Komitet zarządzania ryzykami.

Komórka monitorująca ryzyko stopy procentowej odpowiada za:

- 1) zbieranie danych z systemu księgowego oraz danych pomocniczych z pozostałej dokumentacji Banku, służących za podstawę przy analizie ryzyka stopy procentowej,
- 2) monitorowanie przestrzegania limitów dotyczących ryzyka stopy procentowej oraz okresowe weryfikowanie adekwatności ustanowionych limitów,
- 3) sporządzanie okresowych raportów dotyczących ryzyka stopy procentowej,
- 4) przedkładanie raportów z zakresu oceny ryzyka stopy procentowej na posiedzenia Komitetu zarządzania ryzykami oraz posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej,
- 5) okresową ocenę stosowanych w Banku Zasad oraz proponowanie ewentualnych zmian,
- 6) weryfikację zastosowanych metod pomiaru ryzyka stopy procentowej.

Analiza ryzyka stopy procentowej sporządzana przez Komórkę monitorującą obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) strukturę aktywów i pasywów według rodzajów zastosowanych stawek referencyjnych,
- 2) wielkość niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stawek referencyjnych (w układzie rodzajowym) w poszczególnych przedziałach czasowych,
- 3) informację o poziomie i stopniu wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej, w tym o wynikach testów warunków skrajnych oraz podjętych działaniach lub zaleceniach w przypadku przekroczenia limitów,
- 4) analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych z zakresu ryzyka stopy procentowej,
- 5) inne informacje ważne z punktu widzenia zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej - 31-12-2018r.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym	zmiana (w skali roku) wartości ekonomicznej w wyniku nagłej i nieoczekiwanej zmiany stóp procentowych o 200 pb/ fundusze własne (%)	0,0028
	zmiana (w skali roku) wyniku odsetkowego netto w wyniku wzrostu stóp procentowych o 100 pb/ wynik odsetkowy netto [2]	0,2465
	zmiana (w skali roku) wyniku odsetkowego netto w wyniku spadku stóp procentowych o 100 pb/ wynik odsetkowy netto [2]	-0,2480
	skumulowana urealniona luka przeszacowania pozycji zaliczanych do portfela bankowego	80 770

Ryzyko walutowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym prowadzone jest w oparciu o Strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz procedury szczegółowe. Bank posiada system

Ryzyko walutowe	maksymalna zaobserwowana pozycja całkowita podmiotu za okres 12 m-cy / fundusze własne (%)	1,58
	średnia pozycja całkowita podmiotu za okres 12 m-cy / fundusze własne (%)	0,94
	zmiana kursów WAL/PLN o 30% (test warunków skrajnych) na wynik z działalności bankowej (%)	0,71
	zmiana kursów WAL/PLN o 30% (test warunków skrajnych) do funuszy własnych (%)	0,31
	Limit pozycji całkowitej	2% F. własnych

limitów dla całkowitej pozycji walutowej oraz przeprowadza testy warunków skrajnych w okresach miesięcznych.

Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;

- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Kierujący poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi Banku odpowiedzialni są za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podległych jednostkach w zakresie działań określonych w regulaminie organizacyjnym Banku oraz w innych aktach wewnętrznych Banku.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację ryzyka, w tym identyfikację procesów biznesowych (m.in. procesów krytycznych oraz kluczowych)
- 2) pomiar i ocenę ryzyka,
- 3) stosowanie narzędzi redukcji ryzyka,
- 4) monitorowanie ryzyka, w tym:
 - a) raportowanie zdarzeń i strat operacyjnych,
 - b) raportowanie limitów, w tym analizy kluczowych wskaźników ryzyka (KRI).

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odnosi się do:

- 1) struktury organizacyjnej Banku oraz jej adekwatności do realizacji strategicznych celów Banku,
- 2) czynności wykonywanych przez pracowników Banku,
- 3) adekwatności kwalifikacji pracowników oraz ich rozwoju w zależności od potrzeb Banku,
- 4) zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) przeciwdziałania dyskryminacji pracowników m.in. ze względu na wiek, płeć, przekonania, przynależność do partii politycznej, organizacji i związków zawodowych,
- 6) ubezpieczeń oraz odszkodowań,
- 7) zapobiegania działalności przestępczej pracowników, klientów oraz innych osób na szkodę Banku,
- 8) zgodności działań Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
- 9) procesów realizowanych przez kanały dystrybucji produktów (tradycyjne jak i elektroniczne) wykorzystywane przez Bank,
- 10) bezpieczeństwa fizycznego i informatycznego Banku,
- 11) postępowania w sytuacjach zagrożenia bieżącego funkcjonowania Banku,
- 12) zdarzeń, których skutki dotyczą Bank, natomiast ich przyczyny znajdują się poza jego bezpośrednią kontrolą,
- 13) usług świadczonych w ramach współpracy Banku z kontrahentami

na podstawie umów o wykonywanie czynności należących do zakresu działania Banku oraz innych umów,

- 14) adekwatności polityki i praktyki ubezpieczeniowej Banku w relacji do ponoszonego ryzyka,
- 15) nowych i istniejących produktów, projektów oraz procesów.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym jest adekwatne do poziomu generowanego ryzyka oraz uwzględnia:

- 1) specyfikę i złożoność wykonywanych czynności generujących ryzyko operacyjne,
- 2) realizowane procesy biznesowe,
- 3) rozproszenie geograficzne jednostek organizacyjnych Banku,
- 4) liczbę oraz wartość dokonywanych i przetwarzanych transakcji,
- 5) funkcjonowanie systemów informatycznych,
- 6) posiadane mechanizmy kontroli i ochrony.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na:

- 1) zapobieganiu zdarzeniom operacyjnym powstającym w bieżącej działalności Banku, w procesach wewnętrznych oraz systemach przy zastosowaniu instrumentów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka,
- 2) podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu,
- 3) likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
- 4) rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych i poniesionych stratach operacyjnych w programie wspomagającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym riskAB.

Rada Nadzorcza w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym:

- w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
- zapewnia, że Zarząd posiada wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym, weryfikuje również kompetencje Zarządu w tym zakresie,
- jest świadoma profilu ryzyka operacyjnego występującego w Banku

Zarząd zapewnia skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez jego regularne przeglądy, a zwłaszcza:

- 1) odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii, polityki i zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dokonywanie ich regularnych przeglądów,

- 2) zapewnia odpowiednie warunki organizacyjne i techniczne oraz zasoby odpowiadające bieżącym i przyszłym wymaganiom Banku,
- 3) zapewnia funkcjonowanie systemu zarządzania zasobami ludzkimi,
- 4) zapewnia funkcjonowanie kultury organizacyjnej, w której nacisk położony jest na efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym, przestrzeganie procedur oraz stosowanie ustalonych reguł postępowania, w tym nienarażanie Banku na utratę reputacji,
- 5) odpowiada za oszacowanie i utrzymywanie ryzyka operacyjnego na określonym poziomie,
- 6) odpowiada za realizację procesu kontroli ryzyka operacyjnego, nadzorując zakres i częstotliwość kontroli wewnętrznej, w celu zapewnienia jej adekwatności do profilu ryzyka operacyjnego Banku.

Jednostki organizacyjne w zakresie wykonywanych zadań:

- 1) identyfikują i oceniają ryzyko operacyjne powstające we wszystkich produktach, procesach oraz systemach występujących w danej jednostce i komórce organizacyjnej,
- 2) wykonują pogłębioną analizę ryzyka występującego w procesach kluczowych i krytycznych procesach biznesowych,
- 3) podejmują działania zmierzające do minimalizowania ryzyka operacyjnego w ramach nadzorowanych produktów, procesów i systemów,
- 4) monitorują poziom ryzyka operacyjnego,
- 5) bieżąco zarządzają ryzykiem operacyjnym,
- 6) udostępniają dane niezbędne do badania KRI,
- 7) identyfikują, oceniają i rejestrują w programie riskAB zdarzenia i straty operacyjne oraz ich skutki,
- 8) przygotowują okresowe informacje z obszaru ryzyka operacyjnego,
- 9) realizują postanowienia zawarte w planach utrzymania ciągłości działania.

Kierujący poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi Banku są bezpośrednio odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem operacyjnym i pełnią rolę tzw. Właścicieli ryzyka, których wyznacza Zarząd. Zarząd może wyznaczyć także inne osoby do pełnienia funkcji Właściciela ryzyka, o ile jest to konieczne. Właściciel ryzyka może wyznaczyć swojego zastępcę, który w przypadku nieobecności Właściciela ryzyka, przejmuje jego rolę w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym. Funkcje zastępcy może pełnić Menadżer ryzyka.

Właściciele ryzyka wyznaczają w kierowanych przez siebie jednostkach organizacyjnych Menadżera ryzyka. W danej jednostce organizacyjnej Banku może funkcjonować kilku Menadżerów ryzyka. Za koordynację pracy Menadżerów ryzyka w ramach danej jednostki organizacyjnej, a zwłaszcza za zorganizowanie prawidłowego systemu przepływu informacji pomiędzy pracownikami danej jednostki organizacyjnej odpowiada Właściciel ryzyka. Menadżer ryzyka pełni rolę pomocniczą względem Właściciela ryzyka i jest odpowiedzialny za przeprowadzenie procesu samooceny ryzyka operacyjnego oraz bieżące ewidencjonowanie informacji o zdarzeniach i stratach operacyjnych. Wyznaczony przez Zarząd/członka Zarządu odpowiedzialnego za obszar ryzyka operacyjnego Audytor ryzyka odpowiedzialny jest m.in. za monitorowanie ryzyka operacyjnego oraz koordynowanie wykonywanych w Banku zadań z zakresu tego ryzyka.

Audytor ryzyka odpowiada za:

- opracowanie i wdrożenie wewnętrznych metod oceny ryzyka operacyjnego,
- monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
- dokonanie wstępnego pomiaru (oceny) poziomu narażenia Banku na ryzyko operacyjne (w skali całego Banku),
- gromadzenie danych o zidentyfikowanym ryzyku,
- gromadzenie danych i raportów o zdarzeniach i stratach operacyjnych,
- analizę, monitorowanie i raportowanie KRI,
- obliczanie kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne.

Ponadto Audytor ryzyka w ramach swoich obowiązków:

- nadzoruje proces samooceny ryzyka operacyjnego, przeprowadzany w programie riskAB, w tym weryfikuje wyniki samooceny,
- przygotowuje raporty z zakresu ryzyka operacyjnego dla Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu oraz (w razie potrzeby) dla zespołów, czy jednostek organizacyjnych Banku,
- wspomaga jednostki organizacyjne Banku w organizowaniu procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- monitoruje przepisy zewnętrzne związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym,
- czuwa nad aktualizacją regulacji wewnętrznych związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku.

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym, w Banku funkcjonuje Komitet Zarządzania Ryzykami powołany przez Zarząd. Komitet pełni

funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym. Komitet jest odpowiedzialny za ograniczanie ryzyka operacyjnego, w szczególności poprzez:

- 1) inicjowanie oraz koordynowanie działania w zakresie identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego;
- 2) nadzorowanie działań zmierzających do utrzymania ryzyka operacyjnego na akceptowalnym poziomie.

Komitet analizuje i ocenia zawartość otrzymanych informacji, a w przypadku podwyższonego poziomu ryzyka formułuje rekomendacje dla Zarządu, niezbędne do prawidłowego zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. Komitet może również wspierać Zarząd w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej. Szczegółowy skład i kompetencje Komitetu określa Zarząd.

W związku z tym, że oceny ryzyka operacyjnego opierają się w znacznej mierze na ocenie eksperckiej pracowników Banku, w celu zapewnienia maksymalnego poziomu obiektywizmu, podlegają one zatwierdzeniu (zaopiniowaniu) przez Komitet. Komitet ma prawo do obniżenia lub podwyższenia ocen ryzyka operacyjnego przyznanych przez Właścicieli ryzyka jednostek i komórek organizacyjnych Banku, tzn. ocen prawdopodobieństwa lub ocen skutków ekonomicznych oraz do weryfikacji innych elementów tej oceny.

Na dzień 31-12-2018r. roczna kwota strat oszacowana z tytułu zdarzeń operacyjnych, zarejestrowanych w rejestrze zdarzeń operacyjnych w programie riskAB wyniosła 56,60 zł. W celu efektywnego monitorowania zmian w bieżącym profilu i poziomie ryzyka operacyjnego Bank wyznaczył zestaw kluczowych wskaźników ryzyka (KRI). Są to miary ilościowe, które dedykowane są do pomiaru i obserwacji (monitoringu) zmian w poziomie (profilu) ryzyka operacyjnego. KRI, ze swojego założenia, wskazują wyprzedzająco obszary, w których może nastąpić eskalacja poziomu ryzyka operacyjnego. Na podstawie procedury zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank wyznaczył zbiór KRI i ich poziomy referencyjne. Bank wyznaczył KRI dla poszczególnych obszarów ryzyka operacyjnego. Odczyty bieżącego poziomu wskaźników stanowią podstawę do oszacowania bieżącego profilu ryzyka operacyjnego, zgodnie z metodyką opisaną w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Na podstawie analizy zapisów rejestru incydentów i strat operacyjnych oraz KRI można stwierdzić, iż na datę badania

najistotniejszym obszarem generującym ryzyko operacyjne są zdarzenia wynikające z ryzyka uszkodzenia aktywów i te zdarzenia wygenerowały największe straty operacyjne w perspektywie roku.

Ryzyko koncentracji

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 4) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Zadania komórki monitorującej:

- 1) co najmniej raz w roku weryfikuje wewnętrzne procedury w celu dostosowania ich do zmian profilu ryzyka Banku,
- 2) dostosowuje do wymogów Banku niniejsze zasady, które odnoszą się do identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka koncentracji,
- 3) opracowuje wewnętrzne metody identyfikacji i pomiaru ryzyka koncentracji dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka związanego z działalnością Banku,
- 4) raz na kwartał ocenia ustalony poziom limitów koncentracji zaangażowań,
- 5) raportuje miesięcznie Komitetowi zarządzania ryzykami i Zarządowi Banku a Radzie Nadzorczej na najbliższym posiedzeniu o wykorzystaniu limitów koncentracji zaangażowań,
- 6) na bieżąco informuje Zarząd Banku o zagrożeniu przekroczenia oraz o przekroczeniu ustalonych limitów koncentracji zaangażowań,
- 7) przeprowadza testy warunków skrajnych w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku,
- 8) weryfikuje ustalone limity wewnętrzne poprzez półroczne rekomendacje dla Komitetu Zarządzania Ryzykami i Zarządu Banku.

Pracownik rekomendujący zawarcie transakcji kredytowej, zobowiązany jest przed podjęciem decyzji: ustalić poziom łącznego zaangażowania; zidentyfikować powiązania kapitałowe oraz organizacyjne i porównać je z dopuszczalnymi poziomami norm koncentracji zapisanymi w niniejszych zasadach.

Pozytywna rekomendacja kredytowa może zostać wydana, jeśli łączne zaangażowanie, po udzieleniu rekomendowanego kredytu, nie spowoduje przekroczenia żadnego z limitów koncentracji zaangażowań z osobna.

Dopuszcza się w szczególnych przypadkach możliwość przekroczenia limitów koncentracji zaangażowań wynikających z niniejszych zasad, ale każdorazowe takie

przekroczenie winno być wskazane oraz uzasadnione w wydawanej rekomendacji; nie dopuszcza się przekroczeń limitów zapisanych w Prawie bankowym.

Pracownicy rekomendujący zawarcie transakcji kredytowej skutkującej przekroczeniem ustalonych limitów jednostkowych, muszą o tym poinformować podejmującego decyzję, a po podjęciu decyzji kredytowej dokonać odpowiedniego wpisu w rejestrze przekroczeń.

4. W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonują następujące komórki organizacyjne, które na dzień 31.12.2018 roku obejmowały swoim zakresem działania monitorowania następujących ryzyk:
 - * Stanowisko ds. planowania, ryzyk bankowych i analiz - ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej i ryzyko operacyjne.
 - * Analityk kredytowy – ryzyko kredytowe, ryzyko koncentracji.
 - * Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności – ryzyko braku zgodności
5. W stosunku do ryzyk objętych szczególnym nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru oraz opracowany system raportowania.

Ryzyko kredytowe

Analizy (Raporty) z zakresu oceny poziomu ryzyka kredytowego sporządzane są w cyklach miesięcznych, otrzymują je Komitet Zarządzania Ryzykami i Zarząd, z kolei Rada Nadzorcza otrzymuje powyższe analizy na najbliższych posiedzeniach.

Ryzyko płynności

Analizy z zakresu oceny poziomu ryzyka płynności sporządzane są w cyklach miesięcznych, otrzymują je Komitet Zarządzania Ryzykami i Zarząd, z kolei Rada Nadzorcza otrzymuje powyższe analizy na najbliższych posiedzeniach.

Ryzyko stopy procentowej

Analizy z zakresu oceny poziomu ryzyka stopy procentowej sporządzane są w cyklach miesięcznych, otrzymują je Komitet Zarządzania Ryzykami i Zarząd, z kolei Rada Nadzorcza otrzymuje powyższe analizy na najbliższych posiedzeniach.

Ryzyko operacyjne

Analizy z zakresu oceny poziomu ryzyka operacyjnego sporządzane są w cyklach kwartalnych, otrzymują je Komitet Zarządzania Ryzykami i Zarząd, z kolei Rada Nadzorcza otrzymuje powyższe analizy na najbliższych posiedzeniach.

Ryzyko koncentracji

Analizy z zakresu oceny poziomu ryzyka koncentracji sporządzane są w cyklach miesięcznych, otrzymują je Komitet Zarządzania Ryzykami i Zarząd, z kolei Rada Nadzorcza otrzymuje powyższe analizy na najbliższych posiedzeniach.

III Fundusze własne i zmiany w kapitale własnym

1. Podstawowe informacje o warunkach umownych dotyczących głównych cech wszystkich pozycji i składników funduszy własnych.

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania zakładającą wzrost posiadanych funduszy własnych i utrzymania na adekwatnym do funduszy własnych rozmiarów działalności obciążonej ryzykiem biorąc jednocześnie pod uwagę politykę wypłaty dywidend oraz ryzyko wynikające z konieczności dodatkowego zaangażowania kapitałowego w podmioty zależne. Bank w rocznych planach finansowych oraz planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych na poziomie niezbędnym do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniając przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny wyznaczany na podstawie Procedury szacowania kapitału wewnętrznego). Bank dąży do utrzymywania działalności handlowej na nieznaczącym poziomie w rozumieniu przepisów KNF o skali działalności handlowej. Bank będzie zwiększał poziom funduszy własnych poprzez coroczne odpisy z zysku na fundusz zasobowy oraz uzupełniając poprzez zwiększenie funduszu udziałowego. Bank, w celu zwiększenia funduszy własnych, może korzystać z form pomocy Banku Zrzeszającego na zasadach określonych w odrębnych regulacjach. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono jednocześnie:

- 1) więcej niż 10% funduszy własnych Banku,
- 2) 10% funduszy własnych tych podmiotów.

Przekroczenie limitów, wymaga przeprowadzenia dodatkowych analiz, które winny obejmować wpływ na przestrzeganie limitów koncentracji oraz na wysokość współczynnika wypłacalności i wraz z wnioskami wymagają zatwierdzenia przez Zarząd. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.

W przypadku, gdy regulacyjne i dodatkowe wymogi kapitałowe nie znajdują pokrycia w aktualnym poziomie funduszy własnych, Bank zobowiązany jest do opracowania, w terminie do 3 miesięcy od momentu zaistnienia powyższego faktu, szczegółowego planu dochodzenia do regulacyjnych i dodatkowych wymogów kapitałowych.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych klientów Bank dąży do utrzymania współczynnika wypłacalności na poziomie nie niższym 13,875%.

Fundusze banku tworzone są na podstawie § 43 Statutu Banku Spółdzielczego W Strzelnie. Na koniec grudnia 2018 r. Bank zrzeszał 1.134 członków. Fundusz udziałowy na 31-12-2018r. wynosi 255.000,00 zł. Zmiany w funduszu zasobowym w okresie sprawozdawczym dotyczyły podziału nadwyżki bilansowej za 2017r. Fundusz z aktualizacji wyceny nie uległ zmianie w porównaniu do roku ubiegłego.

Wartość jednego udziału wynosi 200,00 zł.

3. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

Struktura Funduszy Banku wg. zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (tys. zł.):

	31-12-2018r. (zł.)
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	12 039 887,48
Kapitał Tier 1	12 039 887,48
Kapitał podstawowy CET1	12 039 887,48
Fundusz udziałowy - cała wartość ujmowana w bilansie	
Fundusz udziałowy w ramach korekt okresu przejściowego [CNCA019_CDCT003]	254 200,00
Kapitał rezerwowi (fundusz zasobowy i rezerwowi) [CNCA017_CDCT003]	10 881 843,31
Zyski zatrzymane (za zgodą KNF) [CNCA011_CDCT003]	
Skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny) [CNCA016_CDCT003]	
Fundusze ogólne ryzyka bankowego [CNCA018_CDCT003]	825 830,23
(-) Inne wartości niematerialne i prawne [CNCA031_CDCT003]	9 129,22
(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier 1 [CNCA040_CDCT003]	
(-) Korekta funduszy własnych z tytułu AVA	960,00
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał podstawowy Tier 1 [CNCA041_CDCT003]	
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA047_CDCT003]	-
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA049_CDCT003]	-
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1 (np. amortyzacja kapitału z aktualizacji wyceny ze znakiem (-)) [CNCA051_CDCT003]	
Inne pozycje lub korekty kapitału podstawowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	88 103,16
Dodatkowy kapitał podstawowy (AT1)	-
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier 1 podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje zaliczane do funduszy własnych na podstawie uchwały KNF 314/2009) [CNCA019_CDCT004]	
(-) Instrumenty w dodatkowym kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-
(-) Instrumenty w dodatkowym kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2 [CNCA055_CDCT004]	
Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał dodatkowy Tier 1 (odliczenie w kapitale podstawowym Tier 1) [CNCA056_CDCT004]	
Inne pozycje lub korekty kapitału dodatkowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	
Kapitał Tier 2	-
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2 [CNCA061_CDCT005]	
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier 2 oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych [CNCA057_CDCT005] (jeżeli Bank posiada instrumenty: pożyczki/obligacje, które nie spełniają warunków CRR)	
Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej (do wysokości maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem) [CNCA059_CDCT005]	
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA047_CDCT005]	-
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA049_CDCT005]	-
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier 2 [CNCA051_CDCT005]	
Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2 (odliczenie w kapitale dodatkowym Tier 1) [CNCA060_CDCT005]	
Inne pozycje lub korekty kapitału Tier 2 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	
Całkowita kwota ekspozycji na ryzyko	64 384 668,56
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe - kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP [CNXX004_CDRT003]	55 130 879,68
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko walutowe (wymóg x 12,5) [CNXX006_CDRT031]	
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne (wymóg x 12,5) [CNXX006_CDRT022]	9 253 788,88
Współczynnik kapitałowy CET1	18,70%
Współczynnik kapitałowy T1	18,70%
Całkowity współczynnik kapitałowy	18,70%
Kapitał uznany	12 039 887,48

IV Adekwatność kapitałowa

1. Zestawienie wartości ekspozycji przed i po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego dla każdego stopnia wiarygodności kredytowej ustalonego dla metody standardowej oraz pozycji, które stanowią pomniejszenia funduszy własnych sporządzone według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela. (w zł.)

<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Wartość przed zastosowaniem m technik redukcji</i>	<i>Wartość po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka</i>	<i>Wartość stanowiąca pomniejszenia funduszy własnych</i>
1.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych</i>	650.220,00	0	-
2.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych</i>	8.337.029,03	1.667.406,00	-
3.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec podmiotów sektora publicznego</i>	34.700,37	6.940,07	-
4.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji</i>	64.776.824,80	0,00	-
5.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców</i>	523.682,31	523.682,31	-
6.	<i>ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne</i>	75.273.342,57	47.238.005,06	-
7.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach</i>	0,00	0,00	-
8.	<i>ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania</i>	1.752.696,02	2.510.909,18	-
9.	<i>ekspozycje kapitałowe</i>	1.709.690,66	1.709.690,66	-
10.	<i>ekspozycje pozostałe</i>	3.005.110,60	1.474.247,19	-

2. Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2018 roku. Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Procedurą wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Strzelnie” (w tys. zł.)

Rodzaj ryzyka	Wewnętrzny wymóg kapitałowy	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	Alokacja dodatkowego kapitału według wymagań dla Filaru II
Ryzyko kredytowe	5 024	4 410	613
Ryzyko rynkowe	0	0	0
Ryzyko operacyjne	740	740	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, w tym:	0	x	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	x	0
koncentracji w ten sam sektor gospodarczy	0	x	0
koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia	0	x	0
Pozostałe zidentyfikowane ryzyka w tym:	121	x	121
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	121	x	121
Ryzyko płynności	0	x	0
Ryzyko kapitałowe	0	x	0
Kapitał regulacyjny	5 150		
Kapitał wewnętrzny	5 885		
Współczynnik wypłacalności	18,70		
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności	16,37		

V Ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia

1. Dla wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,00 złotych, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3.000,00 złotych.
2. Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz.1589 z późniejszymi zmianami) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.
3. Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje kredytowe, z wyłączeniem ekspozycji kredytowych stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe, w przypadku gdy postanowienia umowy kredytu:
 - a) gwarantują bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania, lub

- b) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i nie budzącej obaw sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w przypadku gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium, lub
- c) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń, umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchomianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowej do kategorii „normalne”.

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- a) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa oraz wobec osób fizycznych, udzielonych na cele nie związane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
- b) w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów: terminowości spłaty kapitału lub odsetek oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

W przypadku ekspozycji kredytowych:

- a) wynikających z nabycia przez bank czeków, weksli oraz wierzytelności z prawem regresu – ocenę sytuacji ekonomiczno -finansowej dłużnika można zastąpić oceną sytuacji ekonomiczno-finansowej wierzyciela,
- b) w części zabezpieczonej zabezpieczeniami wymienionymi w procedurze, ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika można zastąpić oceną sytuacji ekonomiczno-finansowej wystawcy zabezpieczenia,
- c) wynikających z finansowania projektów inwestycyjnych, prowadzonych w ramach powołanych do tego celu odrębnych spółek prawa handlowego – ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika można zastąpić oceną struktury prawno-finansowej projektu inwestycyjnego, biorąc pod uwagę zawarte i obowiązujące umowy i wiążące oświadczenia minimalizujące poszczególne rodzaje ryzyka projektu, ze szczególnym uwzględnieniem założeń finansowych projektu, które stanowiły podstawę zaangażowania banku z tytułu ekspozycji kredytowej.

Jeżeli bank posiada więcej niż jedną ekspozycję kredytową wobec jednego dłużnika, wszystkie ekspozycje kredytowe wobec tego dłużnika klasyfikuje się do najwyższej kategorii ryzyka spośród kategorii przypisanych tym ekspozycjom, z pewnymi włączeniami określonymi w procedurze i gdy zmiana klasyfikacji pożyczki i kredytu detalicznego nie wpływa na klasyfikację pożyczki i kredytu mieszkaniowego lub pożyczki i kredytu hipotecznego oraz zmiana klasyfikacji pożyczki i kredytu mieszkaniowego lub

pożyczki i kredytu hipotecznego nie wpływa na klasyfikację pożyczki i kredytu detalicznego.

W przypadku ekspozycji kredytowych, których spłata jest uzależniona od podmiotów innych niż dłużnik (w szczególności należności z tytułu środków pieniężnych wpłacanych na zabezpieczenie zobowiązań osób trzecich), kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tego spośród tych podmiotów i dłużnika, którego sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najgorsza.

W przypadku ekspozycji kredytowych stanowiących zobowiązania solidarne osób trzecich, kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tej z nich, której sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najlepsza.

Podstawę tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowej bez uwzględnienia utworzonych rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi, ale z uwzględnieniem przewidywanej w związku z restrukturyzacją zadłużenia kwoty umorzenia części ekspozycji kredytowej.

W przypadku, gdy bank posiada wobec dłużnika ekspozycje kredytowe stanowiące zarówno należności bilansowe, jak i udzielone zobowiązania pozabilansowe, jeżeli warunki umowy nie stanowią inaczej, posiadane zabezpieczenia uwzględnia się w pierwszej kolejności w ustalaniu podstawy tworzenia rezerwy celowej na należności bilansowe oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi.

Bank tworzy rezerwy na ryzyko związane z jego działalnością w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do następujących kategorii ryzyka:

- a) „normalne” – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- b) „pod obserwacją”,
- c) grupy „zagrożone” – w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.

Bank tworzy rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, w wysokości co najmniej:

- a) 1,5 % kwoty ekspozycji kredytowych, stanowiących należności z tytułu pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanych do kategorii „normalne”,
- b) 1,5 % kwoty ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją”,
- c) 20 % kwoty ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej

standardu”,

d) 50 % kwoty ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „wątpliwe”,

e) 100 % kwoty ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „stracone”.

Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi tworzy się w ciężar kosztów.

Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi tworzy się, aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych, przy czym:

- 1) jeżeli w trakcie kwartału kalendarzowego wystąpi jeden z przypadków, o których mowa w § 23 pkt 1), 2), 3) (ze względu na kryterium terminowości) lub pkt 5) rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi aktualizuje się najpóźniej na koniec miesiąca, w którym nastąpiło jedno z wymienionych zdarzeń;
- 2) rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi wynikające z automatycznej klasyfikacji ekspozycji kredytowych ze względu na kryterium terminowości spłat tworzy się na bieżąco.

Ekspozycje kredytowe stanowiące należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne odpisuje się w ciężar utworzonych na nie rezerw celowych.

Przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych dokonuje się według danych aktualnych na dzień przeprowadzania klasyfikacji.

Przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych w oparciu o kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dokonuje się miesięcznie na koniec każdego miesiąca, kwartalnie na koniec każdego kwartału, półrocznie na koniec każdego półrocza – z zastrzeżeniem ust. 3 procedury.

Bank dokonuje przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych – z zastrzeżeniem ust. 4 oraz ust. 5 procedury odnośnie tworzenia rezerw – na koniec każdego miesiąca.

Dokonując klasyfikacji podmiotu bank bierze pod uwagę:

- a) ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika dokonaną na koniec każdego kwartału wg danych ekonomicznych kwartału poprzedniego, z zastrzeżeniem ust. 4 oraz ust. 5,
- b) ocenę terminowości spłat rat kapitałowych i odsetek – na bieżąco.

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne zwane dalej składnikami wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy. Składniki podlegają wycenieniu według wartości początkowej lub wartości przeszacowanej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, a także o

odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartość początkową stanowi cena nabycia powiększona o koszt ulepszenia (przebudowa, rozbudowa, modernizacja) powodujący, że wartość użytkowa tego środka po zakończeniu ulepszenia przewyższa posiadaną przy przyjęciu do używania wartość użytkową. Trwała utrata wartości zachodzi wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że składnik nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. Utrata wartości uzasadnia dokonanie odpisu aktualizującego, który doprowadzi wartość składnika do ceny sprzedaży netto. Aktualizacji wyceny dokonuje się tylko w przypadku trwałej utraty wartości i tylko dla tych składników, dla których wartość księgową netto odbiega od wartości rynkowej (wartości godziwej) więcej niż 10 %.

Ustalona nowa wartość netto składnika nie może być wyższa od wartości godziwej. Wartość godziwa to kwota, za jaką można wymienić, a zobowiązanie uregulowane zostanie na warunkach transakcji rynkowej pomiędzy zainteresowanymi, nie powiązаныmi ze sobą stronami. Aktualizacji wyceny poddaje się składniki, które uległy:

- a) przypadkom losowym (np. pożar, zalanie, katastrofa, powódź),
- b) przypadkom szczególnym (np. przyjęcie składnika w złym stanie technicznym, ponadnormatywne zużycie eksploatacyjne).

Odpisów z tytułu trwałej utraty wartości dokonuje się oddzielnie dla każdego składnika.

Ekspozycje kredytowe uśrednione według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) za okres 2018 roku. (w zł.)

Klasa ekspozycji	Średnia wartość ekspozycji za 12 m-c
Ekspozycja wobec rządów centralnych oraz banków centralnych	618.017,50
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	11.462.418,39
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	33.907,47
Należności wobec instytucji	53.531.047,25
Ekspozycje wobec przedsiębiorców	523.666,63
Ekspozycje detaliczne	77.103.248,72
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	565.189,27
Ekspozycje kapitałowe	1.709.697,62
Inne ekspozycje	3.148.844,77

Bank zamieszcza w powyższym zestawieniu tylko te klasy ekspozycji kredytowych, które zgodnie z „Procedurą wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku Spółdzielczego w Strzelnie” są wyodrębniane w działalności.

Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Banki	X
	Kapitał	X
	Rezerwa + ESP	X
	Zobowiązania pozabilansowe	X
	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	X
	Należności normalne	X
	Należności pod obserwacją	X
	Należności zagrożone	X

2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	X
	Kapitał	X
	Rezerwa + ESP	X
	Zobowiązania pozabilansowe	X
	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	X
	Należności normalne	X
	Należności pod obserwacją	X
	Należności zagrożone	X
3.	Pomocnicze instytucje finansowe	X
	Kapitał	X
	Rezerwa + ESP	X
	Zobowiązania pozabilansowe	X
	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	X
	Należności normalne	X
	Należności pod obserwacją	X
	Należności zagrożone	X
4.	Instytucje ubezpieczeniowe	X
	Kapitał	X
	Rezerwa + ESP	X
	Zobowiązania pozabilansowe	X
	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	X
	Należności normalne	X
	Należności pod obserwacją	X
	Należności zagrożone	X
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		X

Struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w podziale na typ kontrahenta oraz w podziale na branże według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	
	Kapitał	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
	Inne należności	0
	Rezerwa + ESP	0
	Odpisy	0
	Zobowiązania pozabilansowe	0

	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	
	Kapitał	3.344.602,54
	Należności normalne	1.111.743,54
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	2.232.859,00
	Inne należności	1.372,61
	Rezerwa + ESP	469.288,05
	Odpisy	1.325,81
	Zobowiązania pozabilansowe	13.322,04
	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	0
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	
	Kapitał	4.375.990,29
	Należności normalne	4.289.460,07
	Należności pod obserwacją	38.908,29
	Należności zagrożone	47.621,93
	Inne należności	17.020,52
	Rezerwa + ESP	63.390,36
	Odpisy	16.719,88
	Zobowiązania pozabilansowe	259.510,26
	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	0
4.	Osoby prywatne	
	Kapitał	24.224.826,92
	Należności normalne	23.988.364,59
	Należności pod obserwacją	167.460,00
	Należności zagrożone	69.002,33
	Inne należności	56.917,12
	Rezerwa + ESP	571.949,36
	Odpisy	54.163,19
	Zobowiązania pozabilansowe	255.710,61
	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	0
5.	Rolnicy indywidualni	
	Kapitał	44.245.834,90
	Należności normalne	40.652.965,74
	Należności pod obserwacją	3.457.765,84
	Należności zagrożone	135.103,32
	Inne należności	19.183,81
	Rezerwa + ESP	700.105,71
	Odpisy	16.992,86
	Zobowiązania pozabilansowe	2.627.133,01
	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	0
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Kapitał	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
	Inne należności	1.342,61
	Rezerwa + ESP	0

Odpisy	0
Zobowiązania pozabilansowe	0
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	0
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym	77.741.175,63

Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Kapitał	8.305.680,98
Należności normalne	8.305.680,98
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Inne należności	0
Rezerwa + ESP	3.949,03
Odpisy	0
Zobowiązania pozabilansowe	70.000,00
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	0
<u>Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym</u>	<u>8.372.029,03</u>

Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2018 roku (wg wartości netto ekspozycji) przedstawia poniższa tabela

Lp.	Branże	Wartość w zł
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	46.538.780,14
	Należności normalne	42.760.217,48
	Należności pod obserwacją	3.379.880,00
	Należności zagrożone	398.682,66
2.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3.	Produkcja artykułów spożywczych	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
4.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
5.	Przetwórstwo przemysłowe	1.174.961,69

	Należności normalne	1.155.359,78
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	19.601,91
6.	Budownictwo	937.714,71
	Należności normalne	898.298,33
	Należności pod obserwacją	39.416,38
	Należności zagrożone	0
7.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych; włączając motocykle	2.912.071,08
	Należności normalne	1.493.280,23
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	1.418.790,85
8.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, gorącą wodę, parę wodną i powietrze do układów; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1.076.742,60
	Należności normalne	1.076.742,60
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
9.	Transport, gospodarka magazynowa	851.570,39
	Należności normalne	851.570,39
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
10.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	15.000,00
	Należności normalne	15.000,00
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
11.	Działalności związana z kulturą, rozrywką i rekreacją pozostała działalność usługowa	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
12.	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	7 000,00
	Należności normalne	7 000,00
	Należności pod obserwacją	0

	Należności zagrożone	0
13.	Inne	8.596.499,07
	Należności normalne	8.596.499,07
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		62.110.339,68

Bank odstępuje od ogłoszenia informacji w zakresie ryzyka kredytowego i rozmycia w rozbiciu na istotne branże lub typy kontrahentów kwoty korekt wartości i rezerw w danym okresie ze względu na niemożność pozyskania tych informacji w stosowanym przez bank systemie.

Wartość aktywów i pasywów netto Banku wraz z zobowiązaniami pozabilansowymi według stanu na dzień 31-12-2018r. i 31-12-2017r. (dane w tys. zł.)

Aktywa 31-12-2018r.	31-12-2018	31-12-2017
Kasa i operacje z bankiem centralnym	2 015 282	1 872 255
Należności od sektora finansowego	65 950 577	49 807 823
Należności od sektora niefinansowego	74 585 499	73 086 956
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	8 336 729	9 945 596
Papiery wartościowe + odsetki	749 090	747 826
Udziały lub akcje w innych jednostkach	960 600	960 600
	9	
Wartości niematerialne i prawne	129	28 904
Aktywa trwałe	433 332	492 721
Rozliczenia międzyokresowe	399 455	432 726
	57	
Inne aktywa	996	49 426
Aktywa bilansowe	153 497 691	137 424 833
Pozycje pozabilansowe udzielone	3 225 675,92	4 943 650

Pasywa 31-12-2018r.	31-12-2018	31-12-2017
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	131 606 241	119 156 562
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych	9 016 234	5 589 744
Inne pasywa	240 633	273 254
	89	
Koszty i przychody rozliczane w czasie	992	122 548
Rezerwy	209 541	211 238
Kapitały	12 050 777	11 743 159
Zysk / strata z lat ubiegłych	-	24 797
Wynik roku bieżącego	284 275	303 530
Pasywa bilansowe	153 497 692	137 424 833

VI Ryzyko kredytowe kontrahenta

1. Bank uznaje za akceptowany udział aktywów i zobowiązań pozabilansowych o podwyższonych wagach ryzyka *75% i więcej na poziomie do 70%* - sumy aktywów według wartości bilansowej powiększonych o udzielone zobowiązania pozabilansowe.

Bank uznaje, że wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe wyliczony w Filarze I jest wystarczający, o ile nie zostaje przekroczony ww. wskaźnik i nie wyznacza wewnętrznego wymogu z tego tytułu.

W przypadku przekroczenia ww. wskaźnika udziału, Bank wylicza wewnętrzny wymóg kapitałowy z tego tytułu.

Łączną kwota ekspozycji na ryzyko kredytowego jest równa sumie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem. Przez ekspozycję należy rozumieć aktywo lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe; ekspozycje są rozumiane łącznie ze związanymi z nimi innymi ekspozycjami, jeśli ekspozycje te ujęte są w rachunku wyników. Sumę kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości bilansowych oraz wartości ekspozycji z tytułu pozycji pozabilansowych pomnożonych przez przypisane procentowe wagi ryzyka, zgodnie z metodą standardową opisaną w Części trzeciej Tytuł II Rozdział 2 CRR.

W przyjętej przez Bank metodzie standardowej wartość ekspozycji w przypadku aktywów jest równa wartości bilansowej ekspozycji, a w przypadku pozycji pozabilansowych jest równa iloczynowi nominalnej wartości pozycji pozabilansowej pomniejszonej o utworzone na tą pozycję rezerwy celowe i procentowej wagi ryzyka produktu.

O ile w niniejszych zasadach nie określono inaczej, aktywa i pasywa bilansowe oraz pozycje pozabilansowe wycenia się zgodnie z przepisami określonymi w ustawie o rachunkowości - w szczególności wycena powinna uwzględniać pomniejszenie aktywów o utworzone rezerwy celowe, uzyskane dyskonta i premie oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec małego lub średniego przedsiębiorcy, zaliczonych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (z wyłączeniem ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania), Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619. (*art. 501 CRR*)

Zapisy określone powyżej stosowane są w przypadku spełnienia obu poniższych warunków:

- a) ekspozycje są wobec przedsiębiorstw, których roczny obrót nie przekracza równowartości w złotych kwoty 50.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;

b) całkowita kwota (rozumiana jako suma ekspozycji bilansowych brutto), którą dłużnik lub grupa powiązanych dłużników jest winna Bankowi oraz podmiotom zależnym od Banku, łącznie z wszelkimi ekspozycjami, których dotyczy niewykonanie zobowiązania (w tym z odsetkami zastrzeżonymi), jednak z wyłączeniem ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach mieszkalnych, nie może, według zebranych przez Bank z należytą starannością informacji, przekraczać równowartości w złotych kwoty 1.500.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.

Bank dokonuje podziału ekspozycji do następujących klas:

- 1) ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych;
- 2) ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych;
- 3) ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego;
- 4) ekspozycje wobec instytucji;
- 5) ekspozycje wobec przedsiębiorstw;
- 6) ekspozycje detaliczne;
- 7) ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach;
- 8) ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania;
- 9) ekspozycje kapitałowe;
- 10) ekspozycje pozycje.

Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych

W klasie ekspozycji wobec rządów centralnych lub banków centralnych Bank wykazuje ekspozycje wobec Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego.

Za ekspozycje wobec Skarbu Państwa uznaje się ekspozycje wobec centralnych organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa, sądów, trybunałów, wojewodów i urzędów wojewódzkich.

Bank do tej klasy w szczególności zalicza:

- 1) ekspozycje wynikające z należności z tytułu podatków płaconych na rzecz Skarbu Państwa;
- 2) aktywa stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych, które zostały ulokowane w skarbowych papierach wartościowych;
- 3) bony skarbowe;
- 4) obligacje Skarbu Państwa;
- 5) bony pieniężne NBP.

Bank przypisuje tej klasie wagę ryzyka kredytowego 0%.

Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych

Za ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych uznaje się jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne w Rzeczypospolitej Polskiej; do tej klasy zaliczane są również ekspozycje wobec kościołów i związków wyznaniowych posiadających osobowość prawną, o ile posiadają uprawnienia do pobierania podatków.

Bank do tej klasy w szczególności zalicza ekspozycje wobec:

- 1) urzędów powiatowych i gminnych;
- 2) urzędów marszałkowskich;
- 3) związków jednostek samorządu terytorialnego;
- 4) organów administracji samorządowej:
 - a) w gminie: wójta (burmistrza, prezydenta miasta), rady gminy,
 - b) w powiecie: zarządu powiatu, rady powiatu,
 - c) w województwie: sejmiku województwa, zarządu województwa.

Ekspozycjom zaliczanym do tej klasy ryzyka Bank przypisuje wagę ryzyka:

- 1) 20% – jeżeli ekspozycja jest denominowana i finansowana w walucie krajowej;
(*art. 115 ust. 5 CRR*)
- 2) odpowiadającą stopniu jakości kredytowej rządu polskiego – w pozostałych przypadkach.

Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego

Za ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego Bank uznaje:

- 1) podmioty sektora publicznego;
 - instytucje niekomercyjne, stanowiące odrębne osoby prawne działające na rzecz gospodarstw domowych, których podstawowe przychody, pomijając uzyskiwane ze sporadycznej sprzedaży, stanowią dobrowolne wpłaty pieniężne lub wkłady w naturze od gospodarstw domowych, dotacje instytucji rządowych i samorządowych oraz dochody z tytułu własności;
 - kościóły i związki wyznaniowe, które nie mogą być zaliczone do kategorii ekspozycji wobec jednostek samorządu terytorialnego oraz władz lokalnych;
 - organy administracji podległe rządowi centralnemu, jednostkom samorządu terytorialnego lub władzom lokalnym oraz organom, które w opinii właściwych władz wykonują takie same funkcje, co jednostki samorządu terytorialnego lub władze lokalne;
 - niekomercyjne przedsiębiorstwa, których właścicielem jest rząd centralny, dysponujące odpowiednimi gwarancjami;
 - organy niezależne administracyjnie, regulowane prawnie, które znajdują się pod nadzorem publicznym.

Przez krajowe podmioty sektora publicznego należy rozumieć:

- 1) Rzecznika Ubezpieczonych;
- 2) jednostki budżetowe;
- 3) samorządowe zakłady budżetowe;
- 4) agencje wykonawcze;
- 5) instytucje gospodarki budżetowej;
- 6) państwowe fundusze celowe;
- 7) Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 8) Narodowy Fundusz Zdrowia;
- 9) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;
- 10) uczelnie publiczne;
- 11) Polską Akademię Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne;
- 12) państwowe i samorządowe instytucje kultury oraz państwowe instytucje filmowe;
- 13) inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, jednostek badawczo-rozwojowych, banków i spółek prawa handlowego.

Do grupy krajowych podmiotów sektora publicznego zalicza się w szczególności:

- 1) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) publiczne szkoły i placówki;
- 3) instytucje pomocy społecznej, m.in. regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej;
- 4) służby, straże i inspekcje;
- 5) zakłady budżetowe tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego (gminne, powiatowe i wojewódzkie zakłady budżetowe) – np.: miejski zakład komunikacyjny, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych tworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (gospodarstwa pomocnicze gminnych, powiatowych i wojewódzkich jednostek budżetowych);
- 6) samorządowe fundusze celowe;
- 7) samorządowe osoby prawne: ośrodki ruchu drogowego, ośrodki kultury, biblioteki publiczne;

8) Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Bank przypisuje tej klasie wagę ryzyka kredytowego:

- 1) 20% - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji wynosi maksymalnie 3 miesiące;
- 2) odpowiadającą stopniu jakości kredytowej rządu polskiego – jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące.

Ekspozycjom wobec krajowego podmiotu sektora publicznego można przypisać wagę ryzyka jak dla ekspozycji wobec Skarbu Państwa lub samorządów regionalnych oraz władz lokalnych, o ile ryzyko związane z tą ekspozycją jest takie samo jak w przypadku ekspozycji wobec Skarbu Państwa lub samorządów regionalnych oraz władz lokalnych z uwagi na przewidzianą w odrębnych przepisach pełną odpowiedzialność Skarbu Państwa lub samorządów regionalnych oraz władz lokalnych za zobowiązania tego podmiotu.

Ekspozycje wobec instytucji

Przez instytucje należy rozumieć banki krajowe, instytucje kredytowe oraz firmy inwestycyjne.

Przez bank krajowy należy rozumieć bank mający siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Przez oddział instytucji kredytowej należy rozumieć jednostkę organizacyjną instytucji kredytowej wykonującą w jej imieniu i na jej rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego tej instytucji kredytowej, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danej instytucji kredytowej odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się za jeden oddział.

Przez firmę inwestycyjną należy rozumieć firmę określoną w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi, a także:

- 1) towarowy dom maklerski, który uzyskał zezwolenie;
- 2) zagraniczną osobę prawną prowadzącą działalność maklerską w formie oddziału, która uzyskała zezwolenie;
- 3) towarzystwo funduszy inwestycyjnych;
- 4) spółkę zarządzającą.

W szczególności do tej klasy Bank zalicza:

- 1) środki ulokowane w banku zrzeszającym oraz innych bankach krajowych;
- 2) ekspozycje z tytułu rezerwy obowiązkowej;
- 3) środki gromadzone na rzecz Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych;
- 4) rozliczenia międzybankowe.

Bank przypisuje tej klasie wagę ryzyka kredytowego:

- 1) 20% - jeżeli rezydualny termin zapadalności ekspozycji wynosi maksymalnie 3 miesiące;
- 2) odpowiadającą stopniu jakości kredytowej rządu polskiego – jeżeli rezydualny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące;
- 3) 0% - jeżeli ekspozycja jest ekspozycją z tytułu rezerwy obowiązkowej.

Ekspozycje wobec przedsiębiorstw

Przez przedsiębiorców należy rozumieć przedsiębiorców w rozumieniu Ustawy z dnia 2 lipca 2004 o swobodzie działalności gospodarczej, a także osoby fizyczne w zakresie ekspozycji, które nie spełniają kryteriów zaliczenia do klasy ekspozycji detalicznych. Do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorstw zalicza się w szczególności:

- 1) ekspozycje wobec dłużników lub grupy powiązanych dłużników, których suma ekspozycji bilansowych brutto łącznie z wszelkimi przeterminowanymi ekspozycjami (z wyłączeniem ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych), przekracza równowartości w złotych kwoty 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym; wśród tych dłużników mogą znajdować się również osoby fizyczne;
- 2) ekspozycje wobec przedsiębiorcy, którzy nie spełniają warunków MŚP;
- 3) ekspozycje o indywidualnym sposobie zarządzania, w szczególności:
 - a) ekspozycje kredytowe, dla których zaakceptowano wyższy poziom wskaźnika LtV od określonego w stosownej procedurze obowiązującej w Banku,
 - b) ekspozycje, dla których zastosowano zabezpieczenie mniej adekwatne do ponoszonego ryzyka lub odmienne niż przyjęte w regulaminie odpowiednim dla danego produktu,
 - c) ekspozycje udzielone na podstawie indywidualnej charakterystyki produktowej, tzn. takich, dla których nie istnieje regulamin lub zasady dedykowane danemu produktowi,
 - d) ekspozycje, dla których w momencie podejmowania decyzji o udzieleniu kredytu znaczącym elementem były czynniki subiektywne,
 - e) ekspozycje udzielone w oparciu o art. 70 ust. 2 ustawy Prawo bankowe,
 - f) ekspozycje udzielone w oparciu o art. 70 ust. 4 ustawy Prawo bankowe,
 - g) ekspozycje, dla których Bank dokonał wewnętrznego procesu restrukturyzacji zadłużenia

Bank przypisuje tej klasie wagę ryzyka kredytowego 100%.

Ekspozycje detaliczne

Bank kwalifikuje ekspozycję do klasy ekspozycji detalicznych, jeżeli ekspozycja spełnia następujące warunki:

- 1) ekspozycja jest ekspozycją wobec osoby lub osób fizycznych, rolnika lub wobec małego lub średniego przedsiębiorcy (MŚP);
- 2) ekspozycja jest jedną ze znacznej liczby ekspozycji cechujących się podobnymi właściwościami, dzięki którym ryzyka związane z tego rodzaju kredytami są znacznie zmniejszone;
- 3) całkowita kwota (rozumiana jako suma ekspozycji bilansowych brutto), którą dłużnik lub grupa powiązanych dłużników jest winna Bankowi oraz podmiotom zależnym od Banku, łącznie z wszelkimi ekspozycjami, których dotyczy niewykonanie zobowiązania (w tym z odsetkami zastrzeżonymi), jednak z wyłączeniem ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, nie może, według zebranych przez Bank z należytą starannością informacji, przekraczać równowartości w złotych kwoty 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.

Ekspozycja jest jedną ze znacznej liczby ekspozycji, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest jednym z poniżej wymienionych produktów:
 - a) kredyty gotówkowe,
 - b) kredyty ratalne,
 - c) karty kredytowe,
 - d) kredyty w ROR,
 - e) kredyty w nieruchomości mieszkalne,
 - f) kredyty w rachunku bieżącym,
 - g) kredyty obrotowe w rachunku kredytowym,
 - h) kredyty preferencyjne,
- 2) w każdym z wyżej wymienionych produktów ilość pojedynczych ekspozycji przekracza 5% łącznej ilości ekspozycji wobec osób fizycznych, rolników indywidualnych i wobec przedsiębiorców albo ilość pojedynczych ekspozycji wynosi co najmniej 10 sztuk;
- 3) nie jest jedną z poniżej wymienionych ekspozycji:

- a) wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych łącznie z ekspozycjami wobec tych jednostek zabezpieczonymi hipotekami na nieruchomościach,
- b) wobec podmiotów sektora publicznego łącznie z ekspozycjami wobec tych jednostek zabezpieczonymi hipotekami na nieruchomościach,
- c) wobec ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
- d) wobec przedsiębiorstw - w pełni zabezpieczoną hipoteką na nieruchomości.

Ekspozycja cechuje się podobnymi właściwościami, dzięki którym ryzyko związane z tego rodzaju kredytami są znacznie zmniejszone podobną charakterystyką i nie jest zarządzana indywidualnie, jeżeli:

- 1) subiektywizm dokonywanych ocen klienta jest maksymalnie ograniczony;
- 2) dla tych ekspozycji zostały wyraźnie zdefiniowane zasady identyfikacji, pomiaru, akceptacji ryzyka, przeglądów, oceny sytuacji dłużnika, monitoringu;
- 3) kredyty zostały udzielone na podstawie wystandaryzowanej oferty produktowej, regulaminów i form zabezpieczenia kredytów.

Bank przypisuje tej klasie wagę ryzyka kredytowego 75%.

Papierów wartościowych nie zalicza się do klasy ekspozycji detalicznych.

Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach

Przez ekspozycję w pełni zabezpieczoną hipoteką na nieruchomości należy rozumieć ekspozycję, dla której ustanowiono zabezpieczenie na nieruchomości, do wysokości, do której kwota ekspozycji, nie jest wyższa niż wartość hipoteki na nieruchomości.

Przez zabezpieczenie na nieruchomości należy rozumieć hipotekę na nieruchomości, hipotekę na użytkowaniu wieczystym, własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu mieszkalnego, własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu użytkowego, prawie do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, prawie do lokalu mieszkalnego w domu budowanym przez spółdzielnię mieszkaniową w celu przeniesienia jej własności na członka.

Za nieruchomość komercyjną uznaje się nieruchomość niebędącą nieruchomością mieszkalną.

Za wartość nieruchomości, do wysokości której Bank będzie zaliczał ekspozycję do klasy ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach, Bank przyjmuje wartość wpisu hipotecznego.

Ekspozycjom w pełni zabezpieczonym hipoteką na nieruchomościach, które nie spełniają warunków ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach, przypisywana jest waga ryzyka dłużnika.

Ekspozycji zabezpieczonej na nieruchomości przypisuje się wagę ryzyka 100 %.

Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania

Bank do tej klasy zalicza ekspozycje, w przypadku których występuje przynajmniej jedna z poniższych sytuacji:

- 1) istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika w okresie jednego roku ze zobowiązań wobec Banku;
- 2) okres przeterminowania jest dłuższy niż 90 dni oraz przeterminowana kwota przekracza:
 - a) w przypadku ekspozycji detalicznych - 500 złotych,
 - b) w przypadku pozostałych klas ekspozycji -3.000 złotych. *(do momentu ogłoszenia przez KNF poziomów istotności przyjmujemy poziomy, które obowiązywały w Uchwale KNF nr 76/2010)*

W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej klasy zaliczane są:

- 1) tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji wobec klientów detalicznych;
- 2) wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.

Przy wyliczaniu kwoty przeterminowanej, o której mowa w ust. 1 pkt 2, Bank bierze pod uwagę wszystkie przeterminowane zobowiązania klienta wobec Banku z tytułu kapitału lub odsetek.

Przy wyliczania okresu przeterminowania stosuje się następujące zasady:

- 1) w przypadku salda debetowego – liczba dni przeterminowania liczona jest od dnia:
 - a) przekroczenia przez dłużnika przyznanego limitu,
 - b) obniżenia kwoty przyznanego limitu,
 - c) powstania salda debetowego bez przyznanego limitu;
- 2) w przypadku kart kredytowych liczba dni przeterminowania liczona jest od dnia, w którym upłynął termin płatności kwoty minimalnej;
- 3) w przypadku ekspozycji, dla których Bank dokonał odnowienia, przedłużenia, zmiany, odroczenia terminu spłaty lub kompensaty kredytów liczba dni przeterminowania liczona jest od dnia wystąpienia przeterminowania według nowych harmonogramów spłaty.

Bank uznaje, że istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika ze zobowiązań, jeżeli:

- 1) zaprzestał naliczania odsetek od kredytu;

- 2) zaliczył ekspozycję do ekspozycji zagrożonych; (*art. 178 ust. 3 lit. e oraz lit. f CRR mówią o ogłoszeniu upadłości dłużnika, w niniejszym punkcie nie wymienia się takich sytuacji, gdyż zakłada się, że w takich przypadkach ekspozycja jest zaliczona do ekspozycji zagrożonych*)
- 3) dokonał wewnętrznej restrukturyzacji zadłużenia w wyniku, której umorzył część kapitału, odsetek lub innych płatności.

Ekspozycjom, których dotyczy niewykonanie zobowiązania i które nie są w pełni i całkowicie zabezpieczone na nieruchomości mieszkalnej, przypisuje się następujące wagi ryzyka:

- 1) 150% - jeżeli utworzono rezerwę celową lub odpis z tytułu utraty wartości w wysokości poniżej 20% wartości brutto ekspozycji;
- 2) 100% - jeżeli utworzono rezerwę celową lub odpis z tytułu utraty wartości w wysokości nie niższej niż 20% wartości brutto ekspozycji.

Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania

Tytuł uczestnictwa w instytucjach wspólnego (zbiorowego) inwestowania stanowią, wyemitowane na podstawie właściwych przepisów prawa polskiego lub obcego, papiery wartościowe lub niebędące papierami wartościowymi instrumenty finansowe reprezentujące prawa majątkowe przysługujące uczestnikom instytucji wspólnego inwestowania, w tym w szczególności jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Ekspozycjom z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania przypisuje się wagę ryzyka 100%.

Ekspozycje kapitałowe

Bank do tej klasy zalicza ekspozycje:

- 1) niepomniejszające funduszy własnych podmiotów sektora finansowego;
- 2) stanowiące składniki funduszy własnych pozostałych podmiotów.

Ekspozycjom kapitałowym przypisuje się wagę ryzyka:

- 1) 250% - jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w podmiot sektora finansowego dla kwot niepodlegających odliczeniom od kapitału podstawowego Tier I (art. 133 ust. 2);
- 2) 1250% - jeżeli inwestycja Banku przekroczyła poziom limitu znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym (art. 133 CRR); (*alternatywnie można pomniejszać fundusze własne*)
- 3) 100% - w pozostałych przypadkach.

W szczególności do tej klasy Bank zalicza:

- 1) akcje banku zrzeszającego;
- 2) bankowe papiery wartościowe nabyte od innych banków, które banki - emitenci zaliczyli do funduszy własnych;
- 3) pakiety akcji i udziałów, jeżeli nie pomniejszają funduszy własnych Banku.

Inne ekspozycje

Do innych ekspozycji zaliczane są:

- 1) rzeczowe aktywa trwałe z wagą ryzyka 100%;
- 2) zaliczki i rozliczenia międzyokresowe czynne, w przypadku których Bank nie może ustalić kontrahenta z wagą ryzyka 100%;
- 3) środki pieniężne w kasie i równoważne pozycje gotówkowe z wagą ryzyka 0%;
- 4) inne ekspozycje, niezaliczone do żadnej z klas ekspozycji wymienionych w niniejszym załączniku z wagą ryzyka 100%.

Zasady tworzenia rezerw celowych zostały omówione w części V niniejszej informacji.

Jako formę przyjętych zabezpieczeń Bank może uwzględniać następujące rodzaje zabezpieczeń:

- weksel własny,
- gwarancje i poręczenia,
- zastaw rejestrowy na rzeczy ruchomej,
- przewłaszczenie rzeczy ruchomej,
- zastaw rejestrowy na papierach wartościowych,
- przewłaszczenia papierów wartościowych,
- hipoteka ustanowiona na nieruchomości mieszkalnej,
- pozostałe hipoteki ,
- blokada lokaty,
- wpłata określonej kwoty w złotych lub w walucie wymiennej na rachunek Banku zgodnie z wymogami określonymi w art. 102 ustawy Prawo Bankowe,
- inne zabezpieczenia.

VII Ryzyko kredytowe do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem

W 2018 roku Bank nie korzystał z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych.

Zestawienie wartości ekspozycji przed i po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego dla każdego stopnia wiarygodności kredytowej ustalonego dla metody standardowej oraz pozycji, które stanowią pomniejszenia funduszy własnych sporządzone według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela. (w zł.)

<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Wartość przed zastosowaniem technik redukcji</i>	<i>Wartość po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka</i>	<i>Wartość stanowiąca pomniejszenia funduszy własnych</i>
1.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych</i>	650.220,00	0	-
2.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych</i>	8.337.029,03	1.667.406,00	-
3.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec podmiotów sektora publicznego</i>	34.700,37	6.940,07	-
4.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji</i>	64.776.824,80	0,00	-
5.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców</i>	523.682,31	523.682,31	-
6.	<i>ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne</i>	75.273.342,57	47.238.005,06	-
7.	<i>ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach</i>	0,00	0,00	-
8.	<i>ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania</i>	1.752.696,02	2.510.909,18	-
9.	<i>ekspozycje kapitałowe</i>	1.709.690,66	1.709.690,66	-
10.	<i>ekspozycje pozostałe</i>	3.005.110,60	1.474.247,19	-

VIII Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł	Wartość rynkowa w zł	Wartość godziwa w zł
1.	Akcje w SGB Bank SA	959.200,00	X	x
2.	Pozostałe akcje	1.400,00	X	X
3.	<i>Bankowe papiery wartościowe emitowane przez SGB Bank SA należne odsetki:</i>	<i>744.000,00 3.825,76</i>	X	X
	RAZEM	1.708.425,76	x	x

Kwota ogółem niezrealizowanych zysków i strat, łączne niezrealizowane zyski i straty z przeszacowania oraz inne pozycje o podobnym charakterze zaliczone do funduszy podstawowych lub uzupełniających – Nie występuje.

IX Ujawnienia dotyczące bufora analitycznego

	31-12-2018r. (zł.)
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	12 039 887,48
Kapitał Tier 1	12 039 887,48
Kapitał podstawowy CET1	12 039 887,48
Fundusz udziałowy - cała wartość ujmowana w bilansie	
Fundusz udziałowy w ramach korekt okresu przejściowego [CNCA019_CDCT003]	254 200,00
Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy) [CNCA017_CDCT003]	10 881 843,31
Zyski zatrzymane (za zgodą KNF) [CNCA011_CDCT003]	
Skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny) [CNCA016_CDCT003]	
Fundusze ogólne ryzyka bankowego [CNCA018_CDCT003]	825 830,23
(-) Inne wartości niematerialne i prawne [CNCA031_CDCT003]	9 129,22
(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier 1 [CNCA040_CDCT003]	
(-) Korekta funduszy własnych z tytułu AVA	960,00
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał podstawowy Tier 1 [CNCA041_CDCT003]	
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA047_CDCT003]	-
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA049_CDCT003]	-
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1 (np. amortyzacja kapitału z aktualizacji wyceny ze znakiem (-)) [CNCA051_CDCT003]	
Inne pozycje lub korekty kapitału podstawowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	88 103,16
Dodatkowy kapitał podstawowy (AT1)	-
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier 1 podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje zaliczane do funduszy własnych na podstawie uchwały KNF 314/2009) [CNCA019_CDCT004]	
(-) Instrumenty w dodatkowym kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-
(-) Instrumenty w dodatkowym kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2 [CNCA055_CDCT004]	
Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał dodatkowy Tier 1 (odliczenie w kapitale podstawowym Tier 1) [CNCA056_CDCT004]	
Inne pozycje lub korekty kapitału dodatkowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	
Kapitał Tier 2	-
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2 [CNCA061_CDCT005]	
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier 2 oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych [CNCA057_CDCT005] (jeżeli Bank posiada instrumenty: pożyczki/obligacje, które nie spełniają warunków CRR)	
Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej (do wysokości maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem) [CNCA059_CDCT005]	
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA047_CDCT005]	-
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA049_CDCT005]	-
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier 2 [CNCA051_CDCT005]	
Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2 (odliczenie w kapitale dodatkowym Tier 1) [CNCA060_CDCT005]	
Inne pozycje lub korekty kapitału Tier 2 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	
Całkowita kwota ekspozycji na ryzyko	64 384 668,56
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe - kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP [CNXX004_CDRT003]	55 130 879,68
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko walutowe (wymóg x 12,5) [CNXX006_CDRT031]	
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne (wymóg x 12,5) [CNXX006_CDRT022]	9 253 788,88
Współczynnik kapitałowy CET1	18,70%
Współczynnik kapitałowy T1	18,70%
Całkowity współczynnik kapitałowy	18,70%
Kapitał uznany	12 039 887,48

Wymagane przepisami minimalne poziomy współczynników	
<i>Współczynnik kapitałowy CET1</i>	4,500%
<i>Współczynnik kapitałowy T1</i>	6,000%
<i>Calkowity współczynnik kapitałowy</i>	8,000%
Wymagane poziomy współczynników wraz z zaleceniami nadzorczymi	
<i>Współczynnik kapitałowy CET1</i>	4,500%
<i>Współczynnik kapitałowy T1</i>	9,000%
<i>Calkowity współczynnik kapitałowy</i>	12,000%
<i>bufor zabezpieczający</i>	1,875%
<i>Współczynnik kapitałowy CET1 z buforem zabezpieczającym</i>	6,375%
<i>Współczynnik kapitałowy T1 z zaleceniem nadzorczym i buforem zabezpieczającym</i>	10,875%
<i>Calkowity współczynnik kapitałowy z zaleceniem nadzorczym i buforem zabezpieczającym</i>	13,875%
Nadwyżka lub brak kapitału ponad/poniżej minimalnych wymogów (z zaleceniem nadzorczym i buforem zabezpieczającym)	
<i>kapitał CET1</i>	7 935 364,86
<i>kapitał T1</i>	5 038 054,77
<i>fundusze własne</i>	3 106 514,72

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego		
1	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	64 384 668,56
2	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0
3	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	Nie dotyczy

X Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

1. Pomiar ryzyka stopy procentowej oparty jest na następujących założeniach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) do oceny tego ryzyka Bank wykorzystuje również inne dodatkowe metody, np. badania symulacyjne zmian w przychodach odsetkowych, zmian w kosztach odsetkowych i w konsekwencji zmian w wyniku odsetkowym,
- 3) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku.

Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami w poszczególnych przedziałach czasowych uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.

Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku. Narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych terminach.

Ryzyko stopy procentowej to możliwy wpływ zmian stóp procentowych na dochody i wartość netto Banku. Ryzyko stopy procentowej pojawia się, kiedy kapitał podstawowy i odsetkowe przepływy pieniężne (w tym ostateczne terminy zapadalności), zarówno bilansowe, jak i pozabilansowe, mają różniące się terminy wyceny. Wielkość ryzyka stanowi funkcję wielkości i kierunków zmian stopy procentowej oraz wielkości i terminów zapadalności niedopasowanych pozycji.

Ryzyko stopy procentowej związane z innymi ryzykami bankowymi to m.in.:

- nieadekwatność posiadanych systemów informatycznych,
- niedopasowanie wartości składników majątkowych (np. poprzez nadmierne zaangażowanie w rzeczowe aktywa trwałe)
- nadmierne niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów,
- dominujący udział kredytów preferencyjnych w portfelu kredytowym,
- znaczący udział w portfelu kredytowym dużych kredytów (nadmierna koncentracja),
- nieterminowa spłata bądź brak spłaty kredytów.

Bank Spółdzielczy w Strzelnie lukę procentową przeszacowania aktywów i pasywów monitoruje w przedziałach czasowych:

- 1) do 1 dnia
- 2) od 2 dni do 7 dni,
- 3) od 7 dni do 1 m-ca,
- 4) od 1 m-ca do 3 m-cy,
- 5) od 3 m-cy do 6 m-cy,
- 6) od 6 m-cy do 12 m-cy,
- 7) od 1 roku do 2 lat,
- 8) od 2 lat do 5 lat,
- 9) powyżej 5 lat .

Definiując ryzyko stopy procentowej jako wrażliwość zaksięgowanych dochodów Banku na przyszłe zmiany w stopie procentowej, w prowadzonym przez Bank systemie pomiaru i kontroli ryzyka, bada się wpływ zmian stopy procentowej na dochody wykazywane w bilansie. Dla oszacowania ryzyka stopy procentowej z punktu widzenia zaksięgowanych dochodów, dokonano oceny dwóch typów ryzyk: ryzyka dochodu i ryzyka inwestycji

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są: Zarządowi Banku oraz Komitetowi Zarządzania Ryzykami i Radzie Nadzorczej Banku zgodnie z zapisami procedury SIZ.

Analiza ryzyka stopy procentowej wykazała, iż na zmianę wyniku odsetkowego Banku większy wpływ ma niedopasowania terminów przeszacowania niż ryzyko bazowe.

Przy występującej na koniec grudnia 2018 r. strukturze aktywów i pasywów, niekorzystny dla sytuacji finansowej Banku jest spadek stóp procentowych, i odwrotnie – korzystnie może wpłynąć wzrost rynkowych stóp procentowych.

Test warunków skrajnych, przy występującym niedopasowaniu w przedziałach przeszacowania oraz ryzyku bazowym wykazał, że nagły spadek stóp procentowych może obniżyć dochód odsetkowy Banku w skali 12 miesięcy, co w sposób niekorzystny wpływa na sytuację ekonomiczno-finansową Banku.

Żaden z limitów ograniczających poziom ryzyka stopy procentowej nie został przekroczony. Na dzień 31.12.2018r. zmiana wyniku odsetkowego na skutek istniejącego niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi oraz założonej prognozy zmian stóp procentowych kształtowała się następująco:

XI Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważone ryzykiem

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

XII Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Zarząd, jako organ zarządzający Banku jako spółdzielni uprawniony jest, zgodnie z postanowieniami Statutu do prowadzenia spraw spółdzielni i do reprezentowania, jej na zewnątrz w zakresie wszystkich czynności (sądowych i pozasądowych) związanych z prowadzeniem przez spółdzielnię przedsiębiorstwa bankowego.

Do kompetencji Zarządu należy wszystko to, co nie jest zastrzeżone dla innych organów spółdzielni.

Czynności prawne dokonywane pomiędzy Bankiem a członkiem Zarządu lub dokonywane przez Bank w interesie członka Zarządu wymagają uchwały Rady Nadzorczej. Bank reprezentują przy tych czynnościach wyznaczeni i upoważnieni każdorazowo uchwałą Rady Nadzorczej dwaj członkowie RN.

Podstawowym celem pracy Zarządu jest sprawne i skuteczne zarządzanie przedsiębiorstwem bankowym, przez co rozumieć należy ustalanie celów i zadań Banku i zapewnienie ich realizacji dzięki umiejętnemu kreowaniu zasobów oraz wykorzystywaniu narzędzi i instrumentów, a także technik zarządzania w sposób sprawny, skuteczny i zgodny z racjonalnością działań gospodarczych.

Postanowienia ogólne

1. Realizując zapisy zawarte w Uchwale nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 04.10.2011 roku, dokonano oceny obowiązującego w Banku Spółdzielczym w Strzelnie systemu wynagradzania, którego zasady opisano w procedurze o nazwie Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Strzelnie gdzie sprecyzowano zasady ustalania, wypłaty i monitorowania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Strzelnie.

1. Celem wprowadzenia Polityki zmiennych składników wynagrodzeń jest:
 - 1) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą Banku Spółdzielczego w Strzelnie skłonność do ryzyka Banku,
 - 2) wspieranie realizacji przyjętej Strategii,
 - 3) ograniczenie ryzyka konfliktu interesów.

Bank przeprowadza analizę stanowisk wymienionych w treści Uchwały oraz określa krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

2. Podstawą systemu wynagradzania jest płaca zasadnicza. Wprowadza się do obowiązującego w Banku systemu wynagradzania zmienny składnik wynagrodzenia w rozumieniu Uchwały, w postaci regulaminowej premii rocznej. Regulaminowa premia roczna, przyznawana jest na podstawie oceny efektów pracy członka Zarządu przy zastosowaniu kryteriów wskazanych w części dotyczącej „Zasad oceny członka Zarządu” obowiązującej w Banku Polityki zmiennych składników wynagrodzeń. Regulaminowa premia roczna jako zmienny składnik wynagradzania w rozumieniu Uchwały składa z części stałej i części odroczonej. W sytuacji, gdy Bank objęty został programem naprawczym w rozumieniu przepisów Prawa bankowego, jest w likwidacji lub ogłoszono upadłość Banku, Rada Nadzorcza nie przyznaje regulaminowej premii rocznej. W przypadku negatywnej oceny efektów pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza może:
 - 1) zmniejszyć lub nie przyznawać regulaminowej premii rocznej,
 - 2) zmniejszyć lub nie wypłacać odroczonej części regulaminowej premii rocznej.

4. Osobami mającymi istotny wpływ na profil ryzyka Banku są członkowie Zarządu Banku.

Postanowienia szczególne

1. Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku.
2. Łączna kwota premii rocznej dla członków Zarządu Banku ustalana jest w wysokości 10 % rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 30% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego. Na podstawie przeprowadzonej oceny Rada Nadzorcza podejmuje decyzję w formie uchwały o przyznaniu premii rocznej i jej wysokości dla poszczególnych członków Zarządu w przypadku oceny pozytywnej.
3. Wypłata premii rocznej jest zmniejszana w przypadku nieobecności w okresie podlegającym ocenie trwającej dłużej niż 6 miesięcy.
4. Premia roczna nie jest przyznawana w przypadku:
 - 1/ negatywnej oceny pracy członka Zarządu,
 - 2/ zagrożenia niespełnienia wymogów ostrożnościowych, o których mowa w art. 142 ust. 1 Ustawy Prawo Bankowe
 - 3/ zagrożenia upadłością,
 - 4/ gdy członek Zarządu uczestniczył w działaniach, których wynikiem były znaczne straty banku lub był odpowiedzialny za takie działania,
 - 5/ gdy członek Zarządu nie spełnia odpowiednich standardów dotyczących rękopmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania bankiem.

Członkom Zarządu Banku przysługuje prawo do odwołania się do Rady Nadzorczej Banku w przypadku zmniejszenia lub nie przyznania regulaminowej premii rocznej, na zasadach określonych w „Regulaminie wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Strzelnie”.

Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze zatwierdza i weryfikuje Rada Nadzorcza.

Zbiorne informacje ilościowe na temat wynagrodzeń Zarządu wg stanu na 31.12.2018 r.

Wartość wynagrodzeń członków Zarządu za rok obrotowy 2018 wyniosła:

> wynagrodzenie stałe: 28.69 % funduszu wynagrodzeń

> wynagrodzenie zmienne: 0 % funduszu wynagrodzeń

Wg stanu na 31.12.2018 r. nie dokonano wypłaty członkom Zarządu wynagrodzeń z odroczonej wypłatą. Nie dokonano również płatności związanych z podjęciem zatrudnienia lub zakończeniem stosunku zatrudnienia przez członków Zarządu.

XIII Dźwignia finansowa

1. Poziom wskaźnika dźwigni na koniec roku obrachunkowego:

Poziom wskaźnika dźwigni na koniec roku obrachunkowego, uwzględniając okres przejściowy zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 576/2013 z dn. 26-06-2013r. (CRR), wyniósł 7,71%. Limit wskaźnika dźwigni finansowej w Systemie Ochrony oraz wskaźnik krytyczny ujęty w Grupowym Planie Naprawy jest ustalony na poziomie minimum 3%, na dzień 31-12-2018r.

2. Informacje na temat aktywów oraz zobowiązań pozabilansowych udzielonych uwzględnionych w obliczaniu dźwigni oraz informację o uzgodnieniu tych pozycji ze sprawozdaniami finansowymi:

W kalkulacji wskaźnika dźwigni finansowej uwzględniane są aktywa w kwocie według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych. W łącznej kwocie aktywów Bank nie uwzględnia pomniejszających kapitał Tier I. Wskaźnik dźwigni obliczany jest na koniec kwartału. Wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględnienia korekt z tyt. rezerw celowych), z uwzględnieniem współczynników konwersji z zastrzeżeniem dolnego limitu 10%. Wartość poszczególnych wskaźników uwzględnionych podczas wyliczenia wskaźnika dźwigni finansowej zgadzały się z pozycjami sprawozdania finansowego.

3. Opis podejścia do zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni.

W przypadku przekroczenia minimalnego poziomu wskaźnika dźwigni finansowej Bank podejmuje działania wymienione w kapitałowych planach awaryjnych.

4. Opis czynników, które miały wpływ na poziom wskaźnika dźwigni w okresie roku obrachunkowego.

Czynniki, które miały wpływ na poziom wskaźnika dźwigni w okresie roku obrachunkowego zostały opisane w pkt. 2.

XIV System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Strzelnie

W Banku Spółdzielczym w Strzelnie Kontrola wewnętrzna określona jest zasadami organizacji, przepisami wewnętrznymi i zewnętrznymi procedurami, w tym zasadami kierowania szczególnymi komórkami i jednostkami organizacyjnymi Banku.

3. Kontrola **objęto** głównie:

- 1) badanie projektów umów, porozumień i innych dokumentów powodujących powstawanie należności i zobowiązań w celu zapobiegania niepożądanym działaniom,
- 2) badanie czynności i operacji w toku ich wykonywania w celu stwierdzenia czy przebiegają one zgodnie z ustalonymi przez Bank procedurami i dyspozycjami,
- 3) badanie dokumentów odzwierciedlających czynności dokonane w poprzednich okresach w celu sprawdzenia prawidłowości, legalności, gospodarności, efektywności przeprowadzonych operacji i rzetelności wykonywania przez pracowników ich obowiązków.

Podstawowe **zadania** kontroli wewnętrznej obejmują:

- 1) ustalenie stanu obowiązującego,
- 2) ustalenie stanu rzeczywistego,
- 3) porównanie rzeczywistego stanu działania ze stanem obowiązującym i ustalenie różnic pomiędzy nimi (w tym uchybień i nieprawidłowości),
- 4) zbadanie przyczyn, źródeł, warunków i skutków, które wywołały ustalone różnice (w tym uchybienia i nieprawidłowości),
- 5) wskazanie (w miarę potrzeb) sposobów i środków usprawnienia stanu rzeczywistego,
- 6) sygnalizowanie potrzeb aktualizacji stanu obowiązującego.

W ramach kontroli wewnętrznej **oceniono** m.in.:

- 1) poziom ryzyka i sposób jego monitorowania,
- 2) prawidłowość, terminowość i skuteczność realizacji zadań,
- 3) przestrzeganie zasad wynikających z wewnętrznych i zewnętrznych aktów prawnych,

- 4) bezpieczeństwo operacji bankowych,
- 5) przestrzeganie kompetencji,
- 6) sprawność organizacji,
- 7) poprawność i kompletność dokumentów bankowych,
- 8) rzetelność i prawidłowość danych księgowych,
- 9) rzetelność i kompletność informacji,
- 10) zabezpieczenie mienia,
- 11) prawidłowość funkcjonowania w banku struktury organizacyjnej umożliwiającej skuteczne zarządzanie ryzykiem operacyjnym.

W celu zapewnienia **skuteczności** kontroli wewnętrznej w Banku:

- 1) jednoznacznie określono zakresy działania jednostek i komórek organizacyjnych,
- 2) podporządkowano strukturę organizacyjną wykonywanym zadaniom i pełnionym funkcjom, przy zachowaniu zasady, w myśl której jedna komórka organizacyjna kontroluje czynności lub operacje drugiej komórki organizacyjnej (dokonywanie operacji przy uczestnictwie przynajmniej dwóch osób lub dwóch komórek organizacyjnych),
- 3) precyzyjnie ustalono zakresy zadań, uprawnień i odpowiedzialności pracowników zatrudnionych na wszystkich stanowiskach pracy, a w szczególności na stanowiskach kierowniczych (z uwzględnieniem zakresu i rodzaju decyzji, do których podejmowania są upoważnieni),
- 4) wyraźnie zdefiniowano zależności służbowe,
- 5) zorganizowano system ewidencji, obiegu i kontroli dowodów księgowych (z określeniem osób odpowiedzialnych za przygotowanie dokumentów i osób upoważnionych do ich podpisywania),
- 6) oddzielono funkcje operacyjne od ewidencyjnych,
- 7) stosuje się rotację obowiązków,
- 8) wprowadzono informatyczne systemy ochronne, przeciwdziałające pomyłkom i uniemożliwiające księgowanie niezgodne z przyjętymi zasadami,
- 9) opracowano system rachunkowości cechujący się sztywnymi zasadami prowadzenia i kontroli ksiąg, umożliwiający wygenerowanie różnorodnych informacji i sprawozdań wewnętrznych,

10) prowadzi się efektywną politykę kadrową oraz skutecznie zarządzać zasobami ludzkimi.

Kontrola wewnętrzna sprawowana przez:

- kierowników jednostek i komórek organizacyjnych Banku,
- stanowiska samodzielne,
- przez wskazanego przez Zarząd pracownika wykonującego kontrolę wewnętrzną,- jest kontrolą planową.

XV Oświadczenie Zarządu Banku na temat adekwatności ustaleń dot. zarządzania ryzykiem oraz temat ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działania.

Zarząd Banku oświadcza, że ustalenia dot. zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Strzelnie jest adekwatne do poziomu ponoszonego ryzyka.

Ogólny profil ryzyka ważony wskaźnikami i danymi liczbowymi został zaakceptowany przez Radę Nadzorczą Banku i zaimplementowany w Strategii zarządzania ryzykiem.

Ogłoszenie Informacji podlegających ujawnieniu

Bank udostępnia informacje w formie papierowej podlegające ogłoszeniu w miejscu wykonywania czynności bankowych tj.

- Centrala Banku Spółdzielczego w Strzelnie przy ul. Cieślewicza 3,
- Oddział w Jeziorach Wielkich,
- Oddział w Rogowie przy ul. Powstańców Wielkopolskich 9,
- Punkt kasowy w Strzelnie, przy ul. Św. Ducha 10,

Informację o spełnianiu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe.

Skład Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Strzelnie na czteroletnią kadencję, tj. na lata 2016-2020, przedstawia się następująco:

1. Kozłowski Grzegorz – Przewodniczący
2. Ciesielski Stanisław – Zastępca Przewodniczącego
3. Cieniawa Tadeusz – Sekretarz

4. Częszak Teresa – Członek Rady
5. Sławinowski Eligiusz – Członek Rady
6. Pławiński Henryk – Członek Rady
7. Filipiak Marek – Członek Rady

W skład Komitetu Audytu wchodzi:

1. Filipiak Marek
2. Częszak Teresa
3. Sławinowski Eligiusz

Stosownie do przepisów zawartych w Ustawie Prawo Bankowe Bank informuje, iż Członkowie Rady Nadzorczej oraz Zarząd Banku Spółdzielczego w Strzelnie spełniają wymogi określone w art. 22 aa powyższej Ustawy.

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Strzelnie

Niniejszym Zarząd Banku Spółdzielczego w Strzelnie oświadcza, że

1. Ustalenia opisane w zbiorze informacji podlegających publikacji w ramach polityki informacyjnej Banku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii działania Banku.
2. Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku mają wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, oraz dają rękojmię należytego wykonania tych obowiązków.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Strzelnie:

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Stanowisko/Funkcja</i>	<i>Data</i>	<i>podpis/pieczątka</i>
Urszula Bukowska	Prezes Zarządu	07-06-2019r.	
Alina Walkiewicz	Wiceprezes Zarządu	07-06-2019r.	
Anna Smaruj	Wiceprezes Zarządu	07-06-2019r.	

